

HELSINGIN YLIOPISTO

Helsingin yliopiston rahastot ja lahjoittajat 2004–2005

Helsingin yliopiston rahastot ja lahjoittajat 2004-2005

...kunnan puolesta ei vielä ole tätä tietoa
...vastustamusta
...tuntua
...opetuksessa ei vielä ole tätä tietoa
...vakinaista opettajaa, jonka haltija
...kehitystä antaisi tuleville laajalle
...opetusta ja valmistaisi päteviä
...tuberkuloosiairautta ja -parantolaa
...suomalaisiin poisteluksi, tarjoan
...tämä puute saataisiin korjattua
...joka 70-päivänsänsä kansalaisten
...lupajana minulle jätettiin johonkin maa-
...tarkoitukseen käytettäväksi ja joka nyt
...1.202.502:60 suuruisen, Helsingin Yliopistolla
...professorinviran perustamista vastaan
...lupajituksen vastaan
...1.655:40 suuruisen
...sallis-Os...

Sisällys

Esipuhe

Rahastojen uudistusten vuosi 2004	4
Rahastot lyhyesti 2004-2005	5

Helsingin yliopiston rahastot ja lahjoittajat

Teologian rahasto	6
Oikeustieteen rahasto	8
Lääketieteen rahasto	10
Humanististen ja yhteiskuntatieteiden rahasto	13
Matematiikan ja luonnontieteiden rahasto	16
Maatalous-metsätieteen rahasto	20
Juhlarahasto	22
Itsenäiset nimikkorahastot	26

Lahjoittaminen ja uudet lahjoitukset

Lahjoittaminen	31
Uudet lahjoitukset 2004-2005	33
Lahjoitusprofessuurit	36

Myönnetyt apurahat

Helsingin yliopiston rahastojen apurahat 2004-2005	39
Kolmivuotiset tutkimusmäärärahat ja väitöskirjapalkinnot 2005	45
Helsingin yliopiston tiedesäätiön apurahat 2005	47

Helsingin yliopiston rahastot - uudistusten vuosi 2004

■ Helsingin yliopiston rahastot tukevat yliopistossa tehtävää tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahastot muodostuvat noin 150 nimikkorahastosta, joista vanhin on vuodelta 1745. Nimikkorahastot muodostavat kuusi tieteenalakohtaista rahastoa, juhlarahaston sekä 18 itsenäistä rahastoa. Rahastojen toiminnasta vastaa niiden hoitokunnat. Rahastojen yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 18,5 miljoonaa euroa. ■

Helsingin yliopiston rahastoille vuosi 2004 oli merkittävän muutoksen vuosi. Helmikuussa toteutettiin rahastojen kokonaisuudistus, jonka mukaisesti nimikkorahastot ryhmiteltiin tieteenalakohtaisiin rahastoihin. Uudistuksella kyettiin hyödyntämään kaikkein pienimpienkin rahastojen tuotto ja lisäämään huomattavasti jaettavien apurahojen määrää.

Lahjoitusvaroja hoidetaan edelleen luotettavasti ja tuottavasti yliopiston omissa varoissa erillään julkisesta perusrahoituksesta. Yksittäisten nimikkorahastojen sijoitustoiminta on turvattu siten, että yliopisto takaa rahastoille 5-7 % vuotuisen tuoton. Rahastojen tuoton käytöstä ja apurahojen jakamisesta vastaavat nyt rahastojen hoitokunnat.

Uudistuksen myötä toteutettu apurahojen keskitetty haku, jako ja muu tiedottaminen tekivät yliopiston rahastoja ja lahjoittajia tunnetummiksi sekä yliopistoyhteisön sisällä että muiden toimijoiden parissa.

Lahjoitusvaroilla tuetaan uskomattoman monipuolisesti hyvin menestyviä opiskelijoita ja tutkijoita. Apurahojen avulla on tänäkin vuonna voitu edistää mm. opiskelijoiden ja tutkijoiden kansainvälisiä kontakteja ja liikkuvuutta, pro gradu -tutkielmien ja väitöskirjojen valmistumista, oppimateriaali-tuotantoa, julkaisutoimintaa, käännöstöitä, yhteiskunnallista vaikuttamista ja tutkimuksen koko laajaa kirjoa.

Vuonna 2004 yliopisto sai myös huomattavan yli 910 000 suuruisen testamenttilahjoituksen, joka loi yliopistolle mahdollisuuden käynnistää tutkimusta aivan uudella alueella. Yliopiston 365-vuotisjuhlavuonna onkin erityistä syytä olla kiitollinen kaikille niille lahjoittajille, jotka ovat yliopistoa sen eri vaiheissa lahjoituksin ja testamentein tukeneet. Toivomme, että myös uudet lahjoittajat löytävät omat kiinnostuksen kohteensa Helsingin yliopiston monipuolisesta toiminnasta ja tukevat kanssamme sen entistä parempaa menestymistä.

Yliopisto on hyvä sijoitus.

Ilkka Hyvärinen
kvestori

Rahastot lyhyesti 2004 - 2005

■ Uudet rahastot 2004

Yrjö ja Tuulikki Ilvosen rahasto perustettiin tammikuussa paniikkihäiriön tutkimus- ja hoitotyöhön perustuen Tuulikki Ilvosen huomattavaan yli 910 000 euron testamenttilahjoitukseen. Kansalliskirjaston kulttuuriperintörahasto perustettiin 18.3.2004 Helsingin yliopiston perustamislahjoituksella. Rahaston tarkoituksena on kulttuuriperinnön säilyttäminen ja tunnetuksi tekeminen.

■ Rahastojen uudistus

Helsingin yliopiston lahjoitusrahastojen kokonaisuudistus hyväksyttiin konsistorissa 25.2.2004. Päätöksen mukaiset tieteenalakohtaiset rahastot ja juhlarahasto perustetaan, rahastojen hallinto uudistetaan sekä apurahojen ja stipendien haku ja jako yhtenäistetään.

■ Ensimmäinen rahastojen juhla

Ensimmäistä rahastojen juhlaa vietettiin yliopiston kirjaston kupolisalissa vuosijuhlapäivänä 26.3.2004. Lahjoittajamatrikkeli ja rahastojen nettisivut julkaistaan.

■ Hoitokuntien nimittäminen

Rehtori nimitti rahastojen hoitokunnat, joiden viisivuotinen toimikausi alkoi 15.10.2004. Hoitokunnat vastaavat rahastojen tuoton jaosta sekä päättävät apurahoista ja stipendeistä.

■ Apurahojen ja stipendien haku 2005

Uudistuneiden rahastojen ensimmäinen yhteinen apurahojen ja stipendien haku toteutettiin 18.11.-17.12.2004. Hakemuksia tuli 472 kpl, joista apuraha tai stipendi myönnettiin 144 hakijalle, yhteensä 151 573,20 euroa. Lisäksi yhdeksän itsenäistä nimikkorahastoa myönsi apuraha ja stipendejä 119 opiskelijalle tai tutkijalle, yhteensä 230 138,80 euroa.

■ Uudet rahastot 2005

Juhlarahaston yhteyteen perustettiin tammikuussa kaksi uutta nimikkorahastoa: Laura Kolben ja Thomas Forssin rahasto sekä Helsingin yliopiston alumni ry:n rahasto. Lääketieteen rahaston yhteyteen perustettiin 8.2.2005 professori Vuokko Kinnulan rahasto.

■ Pelasta kirja!

Kansalliskirjaston kulttuuriperintörahaston Pelasta kirja! -kampanja julkistettiin 22.3.2005.

■ Rahastojen juhla 2005

Rahastojen juhlaa vietettiin 23.3.2005 yliopiston kirjaston eteläsalissa. Tilaisuudessa jaettiin yliopiston rahastojen apurahat ja stipendit. Apurahoina, stipendeinä sekä mm. lahjoitusprofessorirahastojen tuottoina jaettiin yhteensä 765 930 euroa.

Teologian rahasto

Teologian rahasto tukee Helsingin yliopiston teologian tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahasto muodostuu kahdeksasta nimikkorahastosta, joiden yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 141 727 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii professori Raija Sollamo.

■ Frans Oskar ja Johanna Aaltolan rahasto

Rahasto perustuu rakennusmestarin leski Johanna Aaltolan testamenttilahjoitukseen 1941. Rahasto tukee Helsingin yliopistossa opintojaan harjoittavia vähävaraisia teologian ylioppilaita.

■ Edvin Avellanin rahasto

Rahasto perustuu valtiopäivämies, kunnallisneuvos Edvin Avellanin testamenttilahjoitukseen 1913. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on sisälähetyssaarnaajain tukeminen.

■ Axel Adolf Laurellin stipendirahasto

Perustuu A. A. Laurellin tyttären Victoria Laurellin lahjoitukseen 1927. Rahasto jakaa stipendejä, mieluiten opiskeluun ulkomailta, teologeille tai kasvatustieteilijöille, joilla on kutsumus uskonnonopettajan työhön.

■ Elna Pelkosen rahasto

Perustuu kirjailija Elna Charlotta Pelkosen testamenttilahjoitukseen. Rahasto on perustettu 1971 ja se tukee karjalaisen ortodoksisen kulttuuriperinteen tutkimustyötä.

■ Saima ja Adolf Strengin rahasto

Perustuu professori Adolf Strengin ja rouva Saima Strengin testamenttiin 1931. Rahasto jakaa stipendejä teologian alalle.

■ Hilda Taskisen rahasto

Perustuu Hilda Taskisen lahjoitukseen. Rahasto tukee Kuopion hiippakunnan alueelta olevia vähävaraisia teologian ylioppilaita.

■ Teologisen tiedekunnan rahasto

Rahasto tukee teologian ylioppilaita, jotka ovat osoittaneet hyvää editystä opinnoissaan ja siveellisyyttä elämässään.

■ Zandtin rahasto

Perustuu pietarilaisen pyhän Katarinan ruotsinkielisen seurakunnan sekä Inkerin papiston keskuudessa kerättyihin varoihin konsistorineuvos Gustaf Fredrik Zandtin 50 vuotta kestäneen seurakunnan pastorina toimimisen muistoksi 1876. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on tukea venäjän- ja saksankielentaitoisia teologian ylioppilaita, jotka tulevat palvelemaan pappeina Inkerinmaalla.

Rahasto uskonnonopettajan kutsumusta tunteville

Opettajan ammatti on raskas, mutta jos tunnet siihen vähäisintäkään vetoa, et pääse pakoon. Näin kävi teologian rahastosta **Axel Adolf Laurellin** stipendin tänä vuonna saaneelle teologian ylioppilas **Johanna Nuortevalle**. Kiitos stipendin, uskonnon opettajaksi aikova Nuorteva voi omistaa puolitoista kuukautta vain gradulleen.

Mahdollisuus vaikuttaa asenteisiin ja vähentää ennakkoluuloja rohkaisi Nuortevan alalle. Liekö tämä ollut vaikuttimena myös rahaston nimimiehellä, joka opettamisenpalossaan perusti kollegoidensa kanssa oman lyseon. Helsingfors Privatlyceumin syntysanat kuultiin vuonna 1830. Myöhemmin Laurellista tuli teologisen dogmatiikan professori.

Johanna Nuorteva kertoo olleensa kouluvuosina ”varsin eloisa, ystävällismielinen pieni riiviö”. – Koin, että minua ja kaltaisiani kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti. Tuolloin päätin, että minusta tulee opettaja, enkä koskaan kohtele oppilaita samoin. Välillä epäröin, kun näin opettaja-äitini ympärivuorokautisen työtahdin. Mutta tehtyäni sijaisuuksia huomasin, että viihdyn opettajan työssä valtavan hyvin, Nuorteva kertoo.

Mieluiten Nuorteva opettaisi ala-asteen vanhimpia ja yläasteikäisiä. Hänellä ei ole ollut ongelmia saada oppilaita kiinnostumaan. – Yhdeksäsluokkalaiset saattavat innostua aivan valtavasti pohtimaan jotakin asiaa. Se energia on aivan mahtava, mitä opettajakin siitä saa. Oppilaat innostuvat, jos opettajakin on innostunut. On luotava hyvää oppimisen fiilistä. – Kun opettaja uskoo ja luottaa oppilaiden kykyyn ajatella, niin he luottavat myös itse itseensä, hän toteaa.

Victoria Laurell nimesi perustamansa rahaston isänsä Axel Adolf Laurellin mukaan. A. A. Laurellia ja stipendin saanutta Johanna Nuortevaa yhdistää opettamisen palo.

Oikeustieteen rahasto

Oikeustieteen rahasto tukee Helsingin yliopiston oikeustieteen tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahasto muodostuu yhdestätoista nimikkorahastosta, joiden yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 333 945 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii dekaani Jukka Kekkonen.

■ Johan Fredrik Baeckin rahasto

Perustuu asessori Johan Fredrik Baeckin lesken Augusta Wilhelmina Baeckin (o.s. Munck) testamenttiin 1862. Rahasto tukee varattomia, ahkeria ja kunnolliset elintavat omaavia Oulun läänistä kotoisin olevia oikeustieteen opiskelijoita.

■ Jakob Wilhelm Chydeniuksen rahasto

Rahasto perustuu Lauri Cederbergin, Ilmari Tawaststjernan, Ulf Hjalmar Granfeltin ja Ilmari Caseliuksen lahjoitukseen 1932. Rahasto palkitsee siviili- ja kauppaoikeuden tutkijoita.

■ Tauno ja Reino Ellilän rahasto

Perustuu professori Reino Kalervo Ellilän testamenttiin 1980 sekä hänen kuolemansa muiston kunnioittamiseksi lahjoitettuihin varoihin. Rahasto tukee oikeustieteen, erityisesti prosessi- ja rikosoikeuden, tutkimusta ja opetusta.

■ Bertel Fellmanin lahjoitusrahasto

Perustuu Fanny ja John Fellmanin testamenttiin 1918. Rahaston säännöt vahvistettiin 1938 ja rahasto myöntää tukea oikeustieteen kandidaateille, jotka ovat suorittamassa oikeustieteen lisensiaatin tutkintoa sekä oikeustieteen lisensiaateille, jotka haluavat jatkaa opintojaan ja joiden äidinkielenä on ruotsi.

■ Jaakko Forsmanin stipendirahasto

Perustuu oikeustieteen professori Jaakko Forsmanin entisten oppilaiden, muun muassa Kaarlo Ingnatiuksen, A. Liliuksen,

J. Svanlungin, Axel Ärtin, K.J. Stålbergin ja Wilhelm Chydeniuksen, keräämiin varoihin professorinsa kuoleman (1899) muistoksi. Lahjakirja luovutettiin yliopistolle vuonna 1900. Rahasto jakaa stipendejä yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa opintoja harjoittaville Suomen kansalaisille.

■ Jaakko Forsmanin testamenttirahasto

Perustuu professori, valtioneuvos Jaakko Oskar Forsmanin testamenttiin. Rahasto jakaa stipendejä oikeustieteellisen tiedekunnan opiskelijoille, jotka tiedekunnan aineita koskevan kirjoituksen kautta osoittavat etevällä ymmärryksellä harjoittaensa tiedekunnan opintoja. Stipendin saamiseksi suoritettava kirjoitus on tehtävä suomen kielellä.

■ Professori Kaarlo Kairan muistorahasto

Perustuu professori Kaarlo Kairan kuoleman 1966 muistoksi lahjoitettuihin varoihin. Rahastosta myönnetään apurahoja tunnustuspalkintona lahjakkaille, opinnoissaan hyvin edistyneille, mieluiten vähävaraisille opiskelijoille.

■ Lainopillisen Ylioppilastiedekunnan kustannustoimikunta

Perustuu Lainopillisen Ylioppilastiedekunnan lahjoittamiin varoihin vuonna 1989. Rahaston tarkoituksena on myöntää apurahoja taloudellista tukea tarvitsevien oikeustieteellisten oppikirjojen, opetusmonisteiden ja muiden opintomateriaalien laatimista varten.

■ F. O. Liliuksen stipendirahasto

Perustuu oikeusneuvosmies Frans Oskar Liliuksen testamenttiin 1928. Rahaston tarkoituksena on myöntää stipendejä sellaisille lainopillisen tiedekunnan opiskelijoille, jotka ovat kirjoittaneet korkeampaa arvolausetta varten siviilioikeudesta lakitieteen kandidaattitutkintoa varten hyväksytyt laudaturkirjoituksen.

■ Rudolf Westermarckin palkintorahasto

Perustuu yliopistokamreeri Nils Christian Westermarckin lahjakirjaan 1885 hänen poikansa, oikeustieteen kandidaatti Christian Rudolf Westermarckin kuoleman muistoksi. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on myöntää palkintoja ruotsinkielisestä kirjoituksesta, joka käsittelee oikeustieteellisen tiedekunnan alaan kuuluvaa ainetta.

■ Alex Ärtin rahasto

Perustuu Olga Ärtin testamenttiin 1946 ja varatuomari Alex Ärtin perheen testamenttiin 1973. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on ylläpitää Alex Ärtin nimeä kantavaa professuuria kunnallislainsäädännön alalta.

Tukea vuorovaikutustaitoisille oikeustieteilijöille

Faktat on hallittava, mutta tärkeää on myös vakuuttamisen taito. Tämän tietävät oikeustieteiden ylioppilas **Anna Lampinen** ja tutkija **Tobias Bräutigam**, joilla on kokemusta kansainvälisistä oikeustapakilpailuista. Molemmat myös saivat tänä vuonna oikeustieteen rahaston stipendin.

Lampinen valmistautui koko viime syksyn European Law Moot Court Competition -kilpailuun, joka perustui kuvitteelliseen oikeustapakukseen, jossa valtio antoi tukea ympäristönsuojelupalveluita tuottavalle yritykselle.

– Kilpailut ovat rikastuttava kokemus. Se on hyvää vastapainoa kirjojen lukemiselle ja muulle tavalliselle opiskelulle. Sain kokemusta valtioonkiin liittyvästä lainsäädännöstä, jota ei sisälly kovin paljon suomalaisiin opintoihin. Myös argumentaatiota voisi Suomessa painottaa enemmän. Hyötyä oli eurooppaoikeuden perusteiden tuntemisesta, Lampinen kertoo.

Myös Bräutigam on tyytyväinen. Hän on osallistunut muun muassa Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot -kilpailuun valmentajana ja kilpailutuomarina. Bräutigam korostaa, että kilpailukokemus tuo varmuutta esiintymiseen ja tärkeitä kontakteja.

Oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani **Jukka Kekkonen** vahvistaa, että kilpailemalla saa hyvää harjoitusta työelämään. Oikeustieteen opetuksessa pyritään nykyään saamaan opiskelijoita yhä enemmän tilanteisiin, joihin he tulevat jatkossa törmäämään.

Anna Lampinen ja Tobias Bräutigam ovat terästäneet argumentaatiotaan ja hankkineet työelämän kannalta hyödyllisiä kontakteja osallistumalla kansainvälisiin oikeudenkäyntikilpailuihin.

Lääketieteen rahasto

Lääketieteen rahasto tukee Helsingin yliopiston lääketieteen, eläinlääketieteen ja farmasian tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahasto muodostuu 22 nimikkorahastosta, joiden pääoma vuoden 2004 lopussa oli 929 680 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii professori Tomi Mäkelä.

■ Oy Alko Ab:n rahasto

Perustuu Oy Alko Ab:n lahjoitukseen 1981. Rahasto on tarkoitettu alkoholisairauksien professorin viran perustamiseen ja viran palkkakustannusten kattamiseen viiden ensimmäisen vuoden aikana ja muihin viran hoidosta aiheutuviin kustannuksiin.

■ Johan Fredrik Baeckin rahasto

Perustuu asessori Johan Fredrik Baeckin lesken Augusta Baeckin testamenttilahjoitukseen 1869. Rahasto tukee varattomia, ahkeria ja kunnolliset elintavat omaavia Oulun läänistä kotoisin olevia lääketieteen opiskelijoita.

■ Hans Cronstedtin palkintorahasto

Perustuu Sigrid Cronstedtin lahjoitukseen 1918. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on myöntää Hans Cronstedtin palkinto joka vuosi tammikuun 31. päivänä, jolloin lääketieteen kandidaatti Hans Cronstedt vuonna 1918 kaatui taistelussa isänmaan vapauden puolesta. Palkinto myönnettään lääketieteen ylioppilaan tai kandidaatin ruotsin kielellä laatimasta kirjoitelmasta, kirjoituksesta tai väitöskirjasta joltakin lääketieteelliseltä alalta.

■ Walter Cygnaeuksen rahasto

Perustuu professori Walter Cygnaeuksen testamenttiin 1930. Rahaston tarkoituksena on edistää karsinomitutkimusta Suomessa.

■ Oy Dentaldepot Ab:n stipendirahasto

Perustuu toiminimi Oy Dentaldepot Ab:n lahjoitukseen 1932. Rahasto myöntää apurahoja hammaslääketieteen lisensiaateille ulkomailla harjoitettujen opintojen kautta taitavuuden lisäämiseen hammaslääkärin ammatissa tai jollakin sen erikoisalalla.

■ J. A. Estlanderin rahasto

Perustuu valtioneuvos, kirurgian professori Jakob August Estlanderin lesken Luise Estlanderin (o.s. Federley) lahjoitukseen vuonna 1885. Rahaston perustajan päämääränä oli edistää sitä tiedettä, jolle J. A. Estlander oli uhrannut parhaat voimansa. Estlander kuoli ollessaan vapaaehtoisena auttamassa Messinan maanjäristyksen uhreja 1881. Rahasto palkitsee nuoria miehiä, joilla on kutsumus lääkärimammattiin ja jotka ovat omistautuneet kirurgian tieteellisille opinnoille.

■ Emilie ja Rudolf Geselliuksen lahjoitusrahasto

Perustuu kauppias Rudolf Geselliuksen ja rouva Emilie Geselliuksen (o.s. Lindholm) lahjakirjaan 1928. Rahaston tarkoituksena on tukea lääketieteen, kemian ja fysiikan alojen tieteellistä tutkimusta.

■ Lars Grénmanin stipendirahasto

Perustuu Lars Grénmanin lahjoitukseen 1954. Rahasto myöntää stipendin lukuvuoden parhaalle pro gradu -työlle käytännöllisessä farmasiassa.

■ Haartmanin rahasto

Perustuu professori Johan J. Haartmanin lahjoitukseen 1783 ja testamenttiin 1786. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on rahoittaa anatomian, kirurgian ja lapsenpäästöopin professoriita sekä myöntää stipendejä lääketieteen opiskelijoille.

■ Jarl Heikelin matkastipendi

Rahastosta myönnetään matkastipendejä ensisijaisesti sellaisille opinnoissaan eteille ja lahjakkaille lääketieteen kandidaateille, joiden sivistyskieli on ruotsi. Stipendiaatti on velvollinen oleskelemaan ulkomailla vähintään kaksi kuukautta.

Tupakkasairaudet kuriin nimikkorahaston avulla

Tieto tupakan vaaroista ei riitä motiiviksi tupakoinnin lopettamiseen. Tämä on osasy siihen, miksi Helsingin yliopiston kliinisen laitoksen professori **Vuokko Kinnula** halusi perustaa nimikkorahaston tupakointiin liittyvien sairauksien tutkimisen tueksi. Kansa vaatii todisteita, ja niitä se myös tulee saamaan, ainakin jos keuhkosairauksien yksikössä suunnitteilla oleva menetelmä saadaan toimimaan. Sen avulla tupakoinnin aiheuttamat sairaudet voitaisiin diagnosoida aikaisemmin.

– Tähtäimessämme on menetelmä, jolla voidaan osoittaa, että vaikka hengityskokeella mitattuna keuhkot vielä toimivat ihan hyvin, niissä voi olla jo merkkejä parantumattomasta vaurioitumisesta. Tällä voisi olla tukeva vaikutus tupakoinnin lopettamisessa. Jos tupakoijan keuhkot ovat melko hyvässä kunnossa, ei hän ajattele, miten käy jatkossa. Vaikka tupakoinnin lopettaisi heti, saattaa keuhkojen tila jatkaa huonontumista ja sairastumisen riski on yhä olemassa, Kinnula sanoo.

Keuhkosairaudet ovat hyvin yleisiä. Suomessa astmaa ja keuhkohtaumaa sairastaa 200 000 ihmistä. Alan tutkimusyhteisö on kuitenkin pieni. Rahaston perustamisella Kinnula haluaakin tuoda esiin, että myös pienemmillä aloilla tehdään tärkeää työtä ja tarvitaan rahoitusta.

Lääketieteen tutkimuksella on Helsingin yliopistossa vahvat perinteet. Viime vuosien panostus on aikaansaanut yhden Euroopan parhaista lääketieteen tutkimuskeskuksista Meilahden kampukselle. Tutkimukseen kohdistettu rahoitus ohjataan strategisesti vahvoille tutkimusalueille, joilla on myös suuri kansanterveydellinen merkitys. Biomedicum Helsingis-

sä toimivat tutkimusohjelmat ja huippuyksiköt muodostavatkin Suomen lääketieteen tutkimuksen lippulaivat.

Tutkimusohjelmien tavoitteena on kattaa koko sairauden tutkimusketju molekyyliotasolta uusien hoitojen kehittämiseen ja niihin on saatu rekrytoitua Suomen lääketieteellisen tutkimuksen parhaimmisto sekä runsaasti kansainvälisiä huippututkijoita. Tähän luo oivat edellytykset kiinteä yhteistyö Helsingin yliopistollisen keskussairaalan ja Kansanterveyslaitoksen kanssa.

■ Alma Hjeltin rahasto

Perustuu neiti Alma Hjeltin Tukholmassa 16.4.1907 laatimaan testamenttiin. Alma Hjelt kuului 1884 toimintansa aloittaneen Suomen Naisyhdistyksen perustajajäseniin ja lahjoituksena kautta hän halusi edistää naisylioppilaiden asemaa. Rahaston stipendi oli tarkoitettu lääketieteen opettajiksi aikoville naisopiskelijoille. Hjelt antoi testamentissaan ohjeita myös siltä varalta, että naisilta jatkossa evättäisiin opiskeluoikeus Helsingin yliopistossa. Tällaisessa tilanteessa stipendit tulisi jakaa naisille, jotka haluavat kouluttautua opettajiksi tai lääkäreiksi ulkomailla.

■ Professori E. A. Homénin rahasto patologian tutkimukseen

Perustuu varatuomari Lars Homénin lahjoituksiin vuosina 1951, 1971 ja 1973. Rahastosta myönnetään palkintoja parhaasta kirjoituksesta tai väitöskirjasta, lähinnä neuropatologian alalla, joka on julkaistu yliopiston patologian-anatomian laitoksella.

■ Humblen palkintorahasto

Perustuu kunnallisneuvos Frans Emil Humblen ja rouva Matilda Humblen testamenttilahjoitukseen 1907. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on antaa palkinto joka parittomana vuonna parhaimmasta Suomen miehen taikka naisen kirjoittamasta tieteellisestä taikka yleistajuisesta tutkielmasta joltakin lääketieteen alalta.

■ Professori Vuokko Kinnulan rahasto

Perustuu professori Vuokko Kinnulan aloitteeseen vuonna 2005. Rahaston tarkoituksena on edistää keuhkosairauksien tieteellistä tutkimusta.

■ Kari Käyhkön rahasto

Perustuu Kari Käyhkön testamenttiin 2000. Rahasto tukee lastenpsykiatrisen tutkimuksen edistämistä.

■ Kaj Henrik Lindroosin rahasto

Perustuu filosofian maisteri Kaj Henrik Lindroosin testamenttiin 2003. Rahasto tukee lääketieteellisen genetiikan alan tutkimusta.

■ Anna Pulliaisen lahjoitusrahasto

Perustuu Clement Andrew Smithin ja Pamela Margaret Smithin lahjoitukseen 1974. Rahasto myöntää matka-avustuksia suomalaisille opiskelijoille, jotka aikovat opiskella jossakin Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen yliopistossa tai korkeakoulussa.

■ Margareta Elvira Rosendahlin rahasto

Perustuu puutarhuri Margareta Elvira Rosendahlin testamenttiin 1966 sekä sen lisäksi 1979 ja 1987. Rahasto käyttää varoja varattomien syöpäsairauksiin erikoistuneiden lääketieteen opiskelijoiden opintojen rahoittamiseen.

■ Odo ja Ernst Sundvikin rahasto

Perustuu professori Ernst Sundvikin ja vaimonsa Olga Sundvikin testamentteihin 1913 ja 1916 sekä Olga Sundvikin testamenttiin 1931. Rahasto tukee farmasian opiskelijoita.

■ P. E. Svinhufvudin lahjoitusrahasto

Perustuu tasavallan presidentti, filosofian kunniatohtori P. E. Svinhufvudin lahjoitukseen 1933, jonka kansalaiset olivat keränneet hänen 70-vuotispäivänään 1930. Rahaston varat on tarkoitettu käytettäväksi tuberkuloosiopin professorin viran perustamiseen ja tuberkuloosiopin opetuksessa tarvittavan apu-voiman palkkaamiseen tai opetuksen edellyttämiin muihin tarpeisiin.

■ Synnytystieteen rahasto

Perustuu lahjoitukseen vuonna 1833 lapsenpäästörahasen perustamiseksi. Rahasto tukee matkastipendein nuoria lääkäreitä, jotka ovat osoittaneet huomattavia tietoja, taipumusta ja kykyä ei ainoastaan synnytyslääkäreinä vaan myös gynekologian ja varhaisen pediatriikan alalta.

■ Robert Tigerstedtin muistorahasto

Perustuu fysiologian apulaisen Dodo Ranckenin lahjoitukseen 1926 fysiologian professorin, tiedemies Robert Tigerstedtin muistoksi. Rahaston tarkoituksena on edistää lääketieteellistä, lähinnä fysiologista, tutkimusta.

Humanististen ja yhteiskuntatieteiden rahasto

Humanististen ja yhteiskuntatieteiden rahasto tukee Helsingin yliopiston humanistista, käyttäytymistieteellistä ja yhteiskuntatieteellistä tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahaston kahdeksantoista nimikkorahaston yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 772 291 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii professori Fred Karlsson.

■ Carl Backmanin rahasto

Perustuu saksan kielen lehtori Carl Backmanin testamenttiin 1856. Rahasto myöntää matka-avustuksia nuoremmille opettajille, jotka ovat työskennelleet vähintään vuoden julkisissa oppilaitoksissa ja ovat osoittaneet erinomaisia taipumuksia alalle.

■ Bilmarkin lahjoitusrahasto

Perustuu historian ja moraalin professori Johan Bilmarkin testamenttiin 1779. Rahaston varat oli tarkoitettu stipendeeihin, historian ja luonnonoikeuden apulaisen palkkaamiseen, kirjastonhoitajan surkean palkan korottamiseen sekä konsistorin käytettäväksi yliopiston ja tieteen hyväksi.

■ Riitta Breitholtzin stipendirahasto

Perustuu rehtori Antti Breitholtzin ja hänen vaimonsa Ines Breitholtzin testamenttiin 1960. Rahasto myöntää stipendejä fonetiikan opiskelijoille.

■ Paul Valter Carlsonin stipendirahasto

Perustuu Lydia Snellmanin (o.s. Carlson) lahjoitukseen 1926. Rahasto myöntää stipendejä opintojaan menestyksellisesti harjoittaneille Härmäläis-Osakuntaan kuuluville kandidaateille tai yliopilaille, joiden pääaineena on estetiikka, filosofia tai historia.

■ Maurice de Coppel'n lahjoitusrahasto

Perustuu Ranskan entisen Suomessa olleen edustajan, ministeri Maurice de Coppel'n lesken rouva Yseult de Coppel'n lahjoitukseen 1931. Rahasto myöntää vuosittain kaksi palkintoa Suomen kansalaisten kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana julkaisemista tai käsikirjoituksina palkittavaksi jätetyistä ranskalaisten teosten käännöksistä, joista toinen on suomenkielinen ja toinen ruotsinkielinen.

■ Georg Frietschin rahasto

Perustuu hovioikeudensihteeri Georg Frietschin lahjoitukseen 1936. Rahastosta myönnetään stipendejä hyväksi havaituille korkeakouluopiskelijoille, myös jo valmistuneille, joilla on halua ja menestystä omistautua käytännössä filosofiin, etnologisiin ja psykologisiin opintoihin.

■ Helsingin normaalilyseon Humanista-rahasto

Perustuu Helsingin normaalilyseon historian, yhteiskuntaopin ja taloustiedon lehtori, filosofian maisteri Sinikka Sahin merkkipäiväkeräyksen tuottoihin. Rahasto on perustettu vuonna 2003 humanististen aineiden, erityisesti historian opetuksen kehittämiseksi.

■ Oskar Kajavan stipendirahasto

Perustuu leskirouva Josefina Kangelinin testamenttiin 1941. Rahastosta myönnetään varoja opiskelijoille, jotka täydentääkseen ranskan kielen opintojaan ja hankkiakseen itselleen riittävät tiedot "roomalaisten" kielessä opiskelevat Ranskanmaan jossakin korkeakoulussa (muttei Pariisissa).

■ Ilmari Koveron stipendirahasto

Perustuu professorin rouva Tyyne Koveron ja hänen poikansa Toivo Koveron lahjoitukseen 1966 sekä Tyyne ja Toivo Koveron

Lahjoittajaksi ilman miljoonaperintöä

Lähestyvät täysvuosijuhlat ja halu tukea tärkeiksi kokemiin tutkimusteemoja antoivat Helsingin yliopistossa opiskelleille filosofian tohtori **Laura Kolbelle** ja varatuomari **Thomas Forssille** aiheen perustaa oma rahasto. Tuen kohteiksi valittiin kansainvälinen yksityisoikeus sekä Eurooppa- ja kaupunkitutkimus.

– Ensin täyttää mieheni, ja sitten olen vuorossa minä. Lahjojen sijaan toivomme tukea tieteelle. Näin saamme ehkä samalla ratkaistua monen vieraan lahjaongelmat. Ja juhliahan tulee todennäköisesti myös tämän jälkeen, joten rahasto kasvaa ajan myötä. No, ja jos voitamme lotossa, niin eiköhän siitähän osa liikene rahastoon. Halusimme näyttää, että tutkimusta voi tukea lähtemällä liikkeelle ilman miljoonapanostusta, Kolbe sanoo.

Kolbe on historian dosentti, Suomen Kaupunkitutkimuksen Seuran puheenjohtaja ja Helsingin kaupungin historiapro-

jektin tutkija. Forss on töissä juristina elinkeinoelämän palveluksessa. Kolben ja Forssin rahasto kuuluu hallinnollisesti juhlarahastoihin, mutta tukijat ja tuettavat toimivat humanististen, oikeus- ja yhteiskuntatieteiden alalla. Kolbe itse on opettanut ja tutkinut eurooppalaisen ja suomalaisen kaupungin historiaa sekä yliopiston ja ylioppilaskunnan historiaa. Monissa kirjoissaan hän on pohtinut Suomen asemaa, kulttuurista omakuvaa ja kansainvälistä vuorovaikutusta. Humanistisen perinnön liepeillä työtään tekeväälle pariskunnalle on tärkeää vaalia oman yliopiston traditiota ja tukea sen hengen mukaista elinvoimaista itsellistä tutkimusta.

– Eurooppalainen integraatio ja kaupungistuminen jatkuvat edelleen. Alueiden ja kaupunkien osaaminen ja rooli korostuu. Maailma pienenee ja kansainvälisyys on tullut jäädäkseen. Jälleen kerran yliopistolla on tilaisuus osoittaa merkittävyytensä olemalla mukana tässä yhteiskunnan kehityksessä ja liikkeessä, Kolbe kuvaa.

Tutkimusta voi tukea ohjaamalla esimerkiksi merkkipäivämuistamiset yliopiston rahastoille, kertoo Laura Kolbe.

testamentteihin 1963, 1966 ja 1970. Rahasto myöntää apurahoja Helsingin yliopistossa opiskeleville finanssiopin ahkerille ja lahjakkaille ylioppilaille tai tutkijoille.

■ Hjalmar Linderin rahasto

Perustuu kamariherra Hjalmar Linderin lahjoitukseen 1919. Rahaston varat oli tarkoitettu varsinaisen taidehistorian professorin viran perustamiseksi. Kamariherra, mesenaatti Linder edellytti, että perustettavan viran ensimmäiseksi haltijaksi kutsuttaisiin ylim. taidehistorian professori J. J. Tikkanen.

■ Takaharu Mitsuin rahasto

Perustuu paroni Takaharu Mitsuin ja Tokion suomalais-japanilaisen yhdistyksen lahjoitukseen 1934. Rahaston tarkoituksena on edistää Japani-aiheisen kirjallisuuden hankkimista Helsingin yliopistolle.

■ Ernst ja Ines Nevanlinnan rahasto

Perustuu professori Ernst Nevanlinnan lesken, filosofian maisteri Ines Nevanlinnan testamenttilahjoitukseen 1963. Rahasto jakaa apurahoja opintoavustuksina kotimaiselle nuorelle tiedemiehelle, filosofian tai valtiotieteen kandidaatille, joka on osoittanut erityistä lahjakkuutta, tieteellistä pätevyyttä ja harrastusta jollakin seuraavalla alalla: finanssioppi, kansantalous, filosofia, historia, estetiikka, taidehistoria.

■ Thiodolf Reinin stipendirahasto

Perustuu yliopiston opettajien, virkamiesten sekä muiden yliopistoa lähellä olevien tahojen keräykseen filosofian professori, valtioneuvos Karl Gabriel Thiodolf Reinin pitkän ja merkityksellisen yliopistouran kunnioittamiseksi hänen erotessaan yliopiston vt. sijaiskanslerin tehtävästä 1903. Rahasto palkitsee tieteellisiä, suomeksi tai ruotsiksi kirjoitettuja väitöskirjoja. Palkittavan väitöskirjan aiheen tulee mieluiten olla filosofian alaan liittyvä, mutta se voi liittyä myös Suomen historiaan.

■ Kansleri Pentti Renvallin muistorahasto

Perustuu Kansallis-Osake-Pankin toimesta kansleri, Suomen ja Skandinavian historian professori Pentti Renvallin kuoleman jälkeen kerättyihin varoihin 1975. Rahasto tukee historiaan kohdistuvaa tutkimustyötä.

■ Anders Johan Sjögrenin stipendirahasto

Perustuu historian, kansatieteen ja suomalais-ugrilaisen kielitieteen tutkijan, tutkimusmatkailijan ja Pietarin tiedeakatemian akateemikon A. J. Sjögrenin tyttären, neiti Matilda Sjögrenin testamenttiin 1898. Rahasto myöntää stipendejä altalaisen kieliryhmän tai sen sukuisten kielten opiskeluun.

■ Kansleri Hugo Suolahden muistorahasto

Perustuu kansleri, germaanisen filologian professori Hugo Suolahden muistokeräykseen 1940. Rahasto palkitsee humanistisen tiedekunnan lukuvuoden parhaan pro gradu -työn germaanisen, romaanisen tai englantilaisen filologian alalta.

■ Hannu Valdemar Voipaalan muistorahasto

Perustuu tilanomistaja Waldemar Niemisen ja hänen puolisonsa Aina Niemisen lahjoitukseen 1940 heidän sodassa kaatuneen poikansa filosofian kandidaatti Hannu Valdemar Voipaalan muistoksi. Rahastosta myönnetään stipendejä suomenkielisille kandidaateille tai ylioppilaille, jotka ovat filosofian kandidaatin tutkinnossa tai muissa valmistavissa opinäytteissä osoittaneet taipumusta tieteellisiin opintoihin ja valmistelevat tieteellistä tutkielmaa Suomen historian alalta.

■ Werner Söderström Oy:n rahasto

Perustuu Werner Söderström Oy:n lahjoitukseen 1986. Rahasto tukee opinnoissaan hyvin menestyneitä luokan- ja ai-
neenopettajia.

Matematiikan ja luonnontieteiden rahasto

Matematiikan ja luonnontieteiden rahasto tukee Helsingin yliopiston luonnontieteiden tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahasto muodostuu 23 nimikkorahastosta, joiden yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 466 043 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii dekaani Heikki Saarinen.

■ Eva ja Antti Ahlströmin palkintorahasto

Perustuu professori Antti Ahlströmin lesken Eva Ahlströmin lahjoitukseen 1908. Rahasto myöntää varoja kemian alan hyödylliselle tutkimukselle tai patentoimattomille keksinnöille, jotka tulevat hyödylliseen käyttöön.

■ Johtaja Ernst Biesen stipendirahasto

Perustuu johtaja Ernst Biesen lesken Alma Biesen lahjoitukseen 1927. Rahasto myöntää stipendejä yliopiston meteorologisen laitoksen valvonnassa suoritettavia meteorologisia tutkimuksia varten.

■ Anders Donnerin stipendi

Perustuu kansleri, tähtitieteen professori Anders Severin Donnerin lahjoitukseen 1903 hänen yliopiston professoriksi nimittämisensä 20-vuotisjuhlan kunniaksi. Rahasto myöntää stipendin parhaalle pro gradu -työlle fyysis-matemaattisen osaston alalta.

■ Harry Federleyyn rahasto

Perustuu perinnöllisyystieteen henkilökohtaisen ylim. professorin Harry Federleyyn lasten Håkan Federleyyn, Inga Segercrantzin, Gunnar Federleyyn ja Ulla Lampeniuksen lahjoitukseen 1979. Rahasto jakaa stipendejä perinnöllisyystieteen alan suomalaisille tutkijoille alan ulkomailla tapahtuvaa tutkimusta varten.

■ Amanuessi Carl Finnilän eläintieteellinen rahasto

Perustuu johtaja C. J. Finnilän ja Elisabeth Finnilän lahjoitukseen 1918. Rahasto on perustettu heidän poikansa Carl Johan Finnilän muistoksi. Finnilä surmattiin matkalla pohjoiselle rintamalle 1918. Rahasto myöntää varoja ulkomaisiin ja kotimaisiin eläintieteen tutkimus- ja opintomatkoihin sekä avustaa eläintieteen laitoksen tieteellistä tutkimustyötä ja myöntää tieteellisten tutkimusten julkaisuavustuksia sekä varoja eläintieteellisen museon kokoelmien kartuttamiseen.

■ Geometrian palkintorahasto

Perustuu anonyymiin lahjoitukseen 1944. Rahastosta jaetaan geometrian palkintoja synteettis-geometrisille tutkimuksille mahdollisine sovelluksineen.

■ Professori Olli Halkan rahasto

Perustuu professori Olli Halkan 60-vuotispäivän yhteydessä kerättyihin varoihin 1988. Rahastosta myönnetään stipendejä henkilöille, jotka tekevät perinnöllisyystieteen alaan kuuluvaa tutkimusta ja joiden koulutuksesta yliopiston perinnöllisyystieteen laitos on vastannut.

■ Edvard Hjeltin palkintorahasto

Perustuu Ida Hjeltin, Esther Cajanuksen, Aino Paciuksen, Aino Pändysin, Kålmän Pändysin, Ingrid Frasersin, Rafael Frasersin, Tyyni Brofeldin, Pekka Brofeldin, Evi Sotavallan, Arto Sotavallan ja Paul Hjeltin sekä metsänhoitaja Asser Hjeltin lahjoituksiin 1922 kansleri, senaattori, kemian professori Edvard Immanuel Hjeltin toivomuksen mukaisesti. Rahasto myöntää stipendin lukuvuoden parhaasta orgaanista kemiaa tai kemian historiaa käsittelevästä pro gradu -työstä.

Perinnöllisyystieteen professoreiden siivittämänä väitöstyö valmiiksi

26-vuotias **Tiina Raevaara** sai matematiikan ja luonnontieteiden rahastosta perinnöllisyystieteen alaan kuuluvan apurahan, jonka turvin hän pystyy keskittymään tiiviiseen väitöskirjatyöhön.

– Väitöskirjan loppuvaiheessa on erittäin hyvä saada keskittyä täysipainoisesti kirjoittamisprosessiin, Raevaara iloitsee.

Perinnöllisyystieteen tutkimusta matematiikan ja luonnontieteiden rahaston nimikkorahastoista tukee peräti kolme rahastoa: Harry Federleyn, Olli Halkan ja Esko Suomisen rahasto. Näistä perinnöllisyystieteen suurmiehistä Harry Federley oli Suomen ensimmäinen perinnöllisyystieteen professori. Hän oli innokas perhosharrastaja ja maailmankuulu perhostutkija. Perhoslajien risteyttämisen parissa tehty työ vei hänet perinnöllisyystutkimuksen huipulle.

Ennen kuin ruoho alkaa vihertää ja perhoset lennellä Suomen kesässä, on Tiina Raevaaran tarkoitus väitellä itselleen tohtorin arvo. Raevaara on professoreiden tavoin itsenäinen ja ehtivä tekijä. Maisterin paperit olivat käsissä 22-vuotiaana, ja nyt neljä vuotta myöhemmin hän valmistautuu puolustamaan artikkeleista koostuvaa väitöskirjaansa. Väitös koskee paksusuolensyöpää, joka on yleisimpiä syöpiä länsimaissa ja näin ollen kiitetty tutkimuskohde.

Se, että tekee tutkimusta biologian alalla, ei kerrokaan juuri mitään varsinaisesta aiheesta. Raevaaran pohtima ei-polypoottinen paksusuolensyöpä ja sille altistavat geenimutaatiot ovat kaukana Federleyn perhosista. Toisaalta myös Federley oli kiinnostunut ihmisen genetiikasta, ja vakuuttunut sairauksia aiheuttavien geenien ihmiskunnalle

aiheuttamasta taakasta. Näin jopa siinä määrin, että hän työskenteli aktiivisesti Samfundet Folkhälsanissa, ensin sihteerinä ja sittemmin 14 vuotta puheenjohtajana.

Syöpä on aina kiinnostava tutkimuskohde, sanoo tutkimusapurahan saanut Tiina Raevaara. Hän tutkii paksusuolensyöpää.

■ Axel Fredrik Laurellin muistorahasto

Perustuu Victoria Laurellin lahjoitukseen 1927. Rahasto myöntää matkastipendejä nuoremmille matematiikan opettajille, jotka ulkomailla haluavat tutkia matematiikan opetuksen metodeja ja päämääriä.

■ Lindelöfin promotiostipendirahasto

Perustuu vuoden 1873 promotioon osallistuneiden useiden filosofian maistereiden lahjotuksiin promottorinsa, valtioneuvos, professori L. L. (Lorenz Leonard) Lindelöfin muistoksi 1908. Rahaston varoja tuli käyttää vuoden 1923 promotiossa, jossa juhlitaan vuoden 1873 promotion viisikymmenvuotismuistoa, henkilölle, joka promotioon valmistautuessaan on osoittanut matemaattista lahjakkuutta.

■ Lorenz Leonard Lindelöfin yliopistollinen stipendirahasto

Perustuu professori Ernst Lindelöfin lahjoitukseen 1908 isänsä valtioneuvos, professori, matemaatikko Lorenz Leonard Lindelöfin muistoksi. Rahasto palkitsee ylioppilaita, jotka ovat suorittaneet fysiikan-matematiikan osastossa FK-tutkinnon matematiikan korkeimmalla arvosanalla ja jotka ovat osoittaneet matemaattista lahjakkuutta.

■ Caj Gustaf Nybergin palkintorahasto

Perustuu professori Carl Nybergin ja hänen tyttärensä Maja Aminoffin lahjoitukseen poikansa ja veljensä Caj Gustaf Nybergin muistoksi 1941. Rahasto antaa palkintoja Helsingin yliopistossa opiskelevalle ylioppilaalle tai nuorelle tieteenharjoittajalle, joka vuoden aikana on painattanut jonkin osteologiaa koskevan tutkimuksen tai valmistanut luurankoja tai luurangon osia, jotka on hyväksytty eläinlääketieteellisen laitoksen luurankokokoelmaan.

■ J. A. Palménin rahasto

Perustuu professori, vapaaherra J. A. (Johan Axel) Palménin 70-vuotissyntymäpäivänä 7.11.1915 hänen ystäviensä ja oppilaittensa keräämiin varoihin. Rahaston tarkoituksena on Tvärminnen eläintieteellisen aseman edistäminen.

■ Josef Pippingsköldin rahasto

Perustuu professori Josef Pippingsköldin testamenttiin 1892. Rahasto on tarkoitettu soveltavan fysiikan vakinaisen professorin viran rahoittamiseen.

■ August Ramsayn palkinto

Perustuu valtioneuvos August Ramsayn lahjoitukseen 1919. August Ramsayn palkinto annetaan etevästä tieteellisestä julkaisuutoiminnasta puhtaasti matematiikan, teoreettisen fysiikan, teoreettisen tähtitieteen tai vakuutusmatematiikan alalla. Palkinto voidaan antaa Suomen kansalaiselle, miehelle tai naiselle, joka Helsingin yliopistossa on suorittanut filosofian kandidaatin tai filosofian lisensiaatin tutkinnon eikä ole ylittänyt 32 vuoden ikää. Palkinto jaetaan filosofisen tiedekunnan juhlallisen promotion yhteydessä.

■ Wilhelm Ramsayn ja Th. G. Sahaman muistorahasto

Perustuu vuonna 1931 perustetun Wilhelm Ramsayn muistorahastoon sekä akateemikko Thure G. Sahaman testamenttilahjoitukseen 1983. Rahastot yhdistettiin konsistorin päätöksellä 1986. Rahasto jakaa stipendejä Helsingin yliopiston piirissä suoritettaviin geologisiin tai mineralogisiin tutkimuksiin.

■ Kalervo Rankaman rahasto

Perustuu professori Kalervo Rankaman testamenttiin 1987. Rahastosta myönnetään apurahoja hyvin menestyneille geologian ja mineralogian opiskelijoille.

■ J. E. Rosbergin palkintorahasto

Perustuu maantieteen professori Johan Evert Rosbergin oppilaiden keräyksen tuottoihin 1930. Rahasto myöntää stipendin lukuvuoden parhaalle pro gradu -työlle maantieteessä.

■ Professori Esko Suomalaisen rahasto

Perustuu professori Esko Suomalaisen 75-vuotispäivän yhteydessä kerättyihin varoihin 1986. Rahasto tukee perinnöllisyystieteen alaan kuuluvaa tutkimusta.

■ Sovelletun matematiikan rahasto

Perustuu Sotavahinkoyhdistyksen säätiön lahjoitukseen 1958. Rahasto on perustettu matematiikan professorin viran perustamista varten.

■ Toukokuun 29. päivän 1913 rahasto

Perustuu rehtori Märten Magnus Wilhelm Brennerin ja R. Donnerin lahjoituksiin vuosina 1913 ja 1923. Rahasto jakaa matka- ja opintoavustuksia nuorille lähinnä luonnontieteellisiä opintoja harjoittaville ruotsinkielisille opiskelijoille, jotka kuuluvat johonkin ruotsinkieliseen osakuntaan. Ensisijaisesti rahastosta myönnetään stipendejä Brennerin sukulaisille.

■ Evert Tähkäpään rahasto

Perustuu asessori Evert Tähkäpään testamenttiin 1907 ja sen muutoksiin 1932, 1933 ja 1939. Rahasto antaa apurahoja etupäässä tähtitieteellisiä opintoja varten.

■ F. J. Wiikin stipendirahasto

Perustuu geologian ja mineralogian professori Fredrik Johan Wiikin testamenttiin 1893. Rahasto myöntää apurahoja geologian ja mineralogian opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille, joiden opintoja tai tutkimusta varten on tarvis lähemmin tutkia maaperää jossain osassa Suomea tai Fennoskandiaa.

Maatalous-metsätieteiden rahasto

Maatalous-metsätieteiden rahasto tukee Helsingin yliopiston maa- ja metsätalouden tutkimusta, opetusta ja opiskelijoita. Rahasto muodostuu neljästätoista nimikkorahastosta, joiden yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 327 600 euroa. Rahaston hoitokunnan puheenjohtajana toimii professori Lea Hyvönen.

■ Akolan stipendirahasto

Perustuu Frans Edvard Akolan testamenttiin 1910 ja sen lisäykseen 1920. Rahasto myöntää stipendejä maanviljelystiedettä yliopistossa harjoittaville pohjoispohjalaisille ylioppilaille.

■ Axel Björkenheimin stipendirahasto

Perustuu maanviljelysneuvos Axel Björkenheimin, E. Björkenheimin, Bertic Björkenheimin, C. Björkenheimin ja Sigrid Iheren (o.s. Björkenheimin) lahjoitukseen 1915. Rahasto myöntää matkastipendejä maanviljelyksen tai sen sivuelinkeinon tutkimista varten.

■ Blomqvistin palkintorahasto

Perustuu A. Blomqvistin lahjoitukseen 1904. Rahasto myöntää palkintoja parhaasta korkeinta arvosanaa varten laaditusta kirjoitelmasta metsänhoidossa, metsänarvioinnissa tai metsäteknologiassa. Palkinto voidaan myöntää myös opiskelijoille, jotka metsänhoitotutkimuksen suorittuaan jatkavat opintojaan kandidaattitutkintoa varten.

■ Ekestubben stipendi

Perustuu tykistön luutnantti Erik Ekestubben testamenttiin 1745. Ekestubben rahasto on vanhin Kuninkaallisen Turun Akatemian aikaisista yksityisistä rahastoista. Rahasto myöntää stipendejä ylioppilaille, jotka opiskelevat maanviljelystä, teknologiaa ja vuoriryötä.

■ Professori Karl Enckellin maanviljelystaloudellisten tutkielmien palkitsemisrahasto

Perustuu professori Karl Enckellin lahjoitukseen 1927. Rahaston varoja käytetään ensi sijassa Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa suoritettavia kandidaatti- ja agronomitutkintoja varten maanviljelystalouden alalla kirjoitettujen tutkielmien palkitsemiseen.

■ Erkki Laitakarin palkinto

Perustuu metsänhoitotieteen professori Erkki Assar Laitakarin lahjoitukseen 1952-53. Rahasto palkitsee metsätieteen ylioppilaita, jotka ovat hyvällä menestyksellä suorittaneet yhteiset harjoitustyöt ja osoittaneet hyvää toverihenkeä.

■ Erik Lönnrothin muistorahasto

Perustuu rehtori, metsänarvioimistieteen professori Erik Lönnrothin kuoleman jälkeen kerättyihin varoihin 1972. Rahasto tukee metsätieteelliseen, lähinnä metsänarvioimistieteen, alaan kuuluvia jatko-opintoja.

■ Osmolan stipendirahasto

Perustuu Osmolan Akateemisen Osuusruokalan lahjoitukseen 1928. Rahasto jakaa stipendejä yliopistossa kemiaa opiskeleville tai ravintoainetutkimuksia harjoittaville eteviksi osoittautuneille varattomille ylioppilaille.

■ Pellervo-Seuran rahasto

Perustuu Pellervo-Seuran lahjoitukseen 1950-51. Rahaston tarkoituksena on tukea maataloudellista tutkimusta stipendein ja palkinnoin.

■ Puumarkkinatieteen rahasto

Perustuu Enso-Gutzeitin lahjakirjaan 1958 ja Metsäteollisuuden lahjakirjaan 1982. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on perustaa puumarkkinatieteen professuuri ja apulaisprofessori puumarkkinatieteen laitokselle maatalous-metsätieteelliseen tiedekuntaan.

■ Arthur Rindellin rahasto

Perustuu professori Arthur Rindellin 60-vuotispäivänä kerättyihin varoihin, jotka hän lahjoitti 1914. Rahasto myöntää apurahoja tieteellisiin opintoihin maanviljelyskemiassa ja maanviljelysfysiikassa.

■ Tuottajain Lihakeskuskunnan rahasto

Perustuu Tuottajain Lihakeskuskunnan lahjoitukseen 1960. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on rahoittaa kotieläintuotteiden teknologian professorin, opetusalan liha-taloustiede, palkkausta.

■ Professori Mikko Varon rahasto

Perustuu kotieläinjalostuksesta kiinnostuneiden järjestöjen ja yksityisten henkilöiden lahjoittamiin varoihin 1977. Rahasto tukee opiskelijoita laudaturtyön tekovaiheessa sekä edistää kotieläinjalostusalan ylintä opetusta, eri kotieläinlajien jalostusta koskevaa tutkimusta ja tutkimustulosten saattamista käytäntöön ja tarvitsevien tietoon.

■ Professori J. Valmarin muistorahasto

Perustuu professori J. Valmarin muistokeräykseen 1943 sekä johtaja Emil Vuorion testamenttiin 1949. Rahasto myöntää palkintoja maanviljelyskemian ja -fysiikan alaan kuuluvista tutkimuksista, joita maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa opiskelevat ylioppilaat ovat suorittaneet kandidaattitutkintoa varten.

Helsingin yliopiston rahastojen vanhin nimikkorahasto perustuu porvoolaisen tykistöluutnantti Erik Ekestubben (1704-1745) testamenttiin vuodelta 1745.

Juhlarahasto

Juhlarahasto tukee Helsingin yliopiston tutki-
musta, opetusta ja opiskelijoita. Rahaston 25 ni-
mikkorahastoista uusimmat ovat vuonna 2005
perustetut Laura Kolben ja Thomas Forssin rahas-
to sekä Helsingin yliopiston alumni ry:n rahasto.
Juhlarahaston pääoma vuoden 2004 lopussa oli
873 348 euroa. Rahaston hoitokunnan puheen-
johtajana toimii kansleri Kari Raivio.

■ Carl Arvidsonin stipendit

Perustuu apteekkari Carl Fredrik Arvidsonin testamenttiin 1876. Rahasto myöntää stipendejä varattomille, hyvätapai-
sille ja ahkerille ylioppilaille, jotka ovat kotoisin Turusta tai
Loviisasta.

■ Augusta von Beckerin rahasto

Perustuu neiti Anna Carolina Augusta von Beckerin testa-
menttiin 1910. Rahaston käyttötarkoitus on yleinen.

■ G. A. Bredenberg

Perustuu professori G. A. Bredenbergin 80-vuotispäivän joh-
dosta kerättyihin varoihin 1945-1946.

■ Caloanderin stipendirahasto

Perustuu kamarikirjuri Lorentz Reinhold Caloanderin testa-
menttiin 1861. Rahastosta myönnetään stipendejä Turun kau-
pungista kotoisin oleville varattomille, siivoille ja ahkerille yli-
oppilaille.

■ Gratsiaalirahasto

Rahastosta on myönnetty avustuksia yliopiston professorin ja
kirjastonhoitajien leskille sekä vajaavaltaisille ja turvattomille
lapsille, joiden havaitaan olevan sellaisen avun tarpeessa.

■ Forsius-Wittingin stipendirahasto

Perustuu kirurgian tohtori Karl Kristian Forsiuksen ja hänen
puolisonsa Olivia Forsius-Wittingin testamentteihin 1884,
1888 ja 1911. Rahaston varoja on määrä jakaa lehtori Gustaf
Henrik Forsiuksen ja lehtori Bror Karl Julius Wittingin jälke-
läisille, jotka jatkavat korkeampia opintoja joko Helsingin
yliopistossa tai muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkea-
koulussa. Muussa tapauksessa rahasto myöntää stipendejä
opiskelijoille, jotka ovat kotoisin Porvoosta tai Uudestakaar-
lepyystä.

■ Herman ja Elisabeth Hallonbladin rahasto

Perustuu valtioneuvos Herman Hallonbladin ja rouva Elisabeth
Hallonbladin testamenttilahjoitukseen 1909. Rahastosta myön-
netään stipendejä eteville nuorille suomalaisille tiedemiehille.

■ Helsingin yliopiston alumni ry:n rahasto

Perustuu Helsingin yliopiston alumni ry:n aloitteeseen vuonna
2005. Rahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä Helsingin yli-
opiston eri tiedekuntien opiskelijoille.

■ Emil Hårdin stipendirahasto

Perustuu lehtori Emil Hårdin testamenttiin 1919. Rahasto
myöntää stipendejä maistereille, lisensiaateille tai dosenteille.

■ Jaenischin stipendirahasto

Perustuu vapaaherratar Amalie Boijen (o.s. Jaenisch) lahjoit-
ukseen 1873 sekä testamenttilahjoitukseen 1879. Rahasto
perustettiin Boijen veljen Carl Ferdinand Jaenischin muistok-
si ja siitä myönnetään stipendejä Turun ja Viipurin lyseoiden
köyhille ja toiveikkaille yliopistoon päästetyille oppilaille.

Apurahalla tieteen huippujen seuraan

Tutkijaopiskelija, VTM **Teemu Toppinen** lentää syksyllä Chapel Hillin yliopiston filosofian laitokselle Pohjois-Carolinaan Yhdysvaltoihin. Juhlarahastosta saatu apuraha auttaa käytännöllisen filosofian väitöskirjan syventämisessä paikassa, joka Toppisen kuuleman mukaan on eloisa ja aktiivisen oloinen ja täynnä huippuosaajia. Tarjolla on sisällöllistä ohjausta alan suurilta nimiltä ja laaja kurssivalikoima.

Samalta Helsingin yliopiston käytännöllisen filosofian laitokselta lentää maailmalle juhlarahaston apurahan turvin myös VTM **Juhana Lemetti**, tosin lyhyemmäksi aikaa. Hän aikoo tänä keväänä yhteen maailman suurimmista kirjastoista, Oxfordin legendaariseen Bodleian Libraryyn kirjaharvinaisuuksien keskelle.

– Olen erittäin tyytyväinen apurahasta, koska se helpottaa työskentelyäni neljäsataa tai jopa kuusisataa vuotta vanhan lähdekirjallisuuden parissa. Kai niitä voisi yrittää Suomeen tilatakin, mutta se maksaisi varmasti enemmän kuin matkustaminen, Lemetti naurahtaa.

Toppinen tutkii väitöskirjassaan normatiivisuutta, eli sitä, mitä tapahtuu, kun ajattelemme tai puhumme siitä, miten asioiden pitää tai täytyy olla. Lemetti tarkastelee mielikuvituksen ja todellisuuden välistä suhdetta englantilaisen Thomas Hobbesin filosofiassa.

Filosofit kertovat, että kansainvälinen liikkuminen on tänä päivänä normaali osa tutkijan työtä. Sähköisen yhteydenpidon lisäksi on hyvä päästä keskustelemaan myös kasvokkain. Varsinkin väitöstyön loppuvaiheessa kysymykset ja tarkennukset käyvät niin yksityiskohtaisiksi, että naamatusten keskusteleminen on helpompaa kuin sähköpostien

lähettäminen tai ircaaminen netissä. Sähköinen yhteydenpito onnistuu siinä vaiheessa, kun matkat on matkusteltu ja kontaktit luotu.

Kansainvälinen yhteistyö ja liikkuvuus ovat keskeisellä sijalla Helsingin yliopiston strategiassa. Tälle on perusteensa. Tutkijat, opettajat ja opiskelijat hyötyvät liikkumisesta henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen kautta. Lisäksi yliopisto toimii tällä tavoin mikrotasolla yhteydessä kansainvälisen tiedeyhteisöön. Satunnaisiltakin näyttävät yksilölliset matkat ovat itse asiassa tiedemaailman sykkivää ydintä.

Rahastojen tuki on erityisen tärkeää nimenomaan tutkijaopiskelijoille, jotka ovat perustutkinto-opiskelijoiden käyttämien vaihto-ohjelmien ulkopuolella, mutta vielä vailla omaa, liikkumista tukevaa tutkimusryhmää.

Kansainvälinen liikkuminen on olennainen osa tieteen tekemistä, sanovat käytännöllisen filosofian alaan kuuluvia väitöskirjojaan viimeistelevät Teemu Toppinen ja Juhana Lemetti.

■ Josef Jamalaisen apurahasto

Perustuu postilaitoksen entisen pääjohtajan, pääpostitirehtööri Pietari Jamalaisen testamenttiin 1919, 1933 ja 1963. Rahasto myöntää stipendejä ylioppilaille, jotka ovat tai joiden vanhemmat ovat kotoisin Inkerinmaalta.

■ Laura Kolben ja Thomas Forssin rahasto

Perustuu dosentti Laura Kolben ja varatuomari, diplomiekonomi Thomas Forssin merkkipäiväkeräykseen vuonna 2005. Rahaston tarkoituksena on tukea tutkimusta ja koulutusta kansainvälisen yksityisoikeuden sekä kaupunki- ja Eurooppa-tutkimuksen aloilla.

■ Laguksen gratsiaalirahasto

Perustuu professori W. Laguksen lahjoitukseen 1888. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on myöntää gratsiaaleja professorin leskille ja varsinaisen professorin jälkeensä jääneille vajaavaltaisille ja turvattomille lapsille.

■ Josefina ja Julius Löfblomin stipendirahasto

Perustuu C. J. Löfblomin ja rouva Josefina Löfblomin testamenttilahjoitukseen 1918. Rahasto jakaa stipendejä varattomille suomalaisille ylioppilaille, mieluiten teologian tai lääketieteen opiskelijoille.

■ Wasilji Margunoffin rahasto

Perustuu valtioneuvoksetar Margunoffin testamenttiin vuonna 1936. Rahasto tukee Uudeltamaalta ja Varsinais-Suomesta kotoisin olevia vähävaraisia ylioppilaita.

■ J. Ph. Palménin stipendirahasto

Rahasto on perustettu vapaaherra, senaattori, professori J. Ph. Palménin lahjakirjalla 1882. Rahasto myöntää stipendejä nuorille miehille, joilla on hyviä tieteellisiä taipumuksia ja jotka suoritettuaan kandidaattitutkinnon jossakin tiedekunnassa haluavat jatkaa opintojaan liseniaatin tutkintoon samassa tiedekunnassa

mieluiten tarkoituksenaan hakea opettajan virkaa yliopistossa, kuitenkin olkoon yksi näistä stipendeistä yhdistetty lakitieteen liseniaatin arvoon.

■ Rehbinderin stipendit 1841

Perustuu vt. kansleri, kreivi Robert Henrik Rehbinderin lesken, kreivitär Anna Charlotta Rehbinderin (o.s. Hedenberg) lahjoitukseen 1841. Rahastosta annetaan apurahoja nuorille miehille, jotka ovat suorittaneet filosofian kandidaatin tutkinnon ja jotka opiskelevat liseniaatin arvon saavuttamiseksi jossakin tiedekunnassa, varsinkin jos ilmoittavat aikomuksensa olevan hakea opettajanvirkaa yliopistossa. Yksi apuraha annetaan sillä nimenomaisella ehdolla, että hakija harjoittaa opintoja filosofian liseniaatin arvoa varten.

■ Kamarineuvos Herman Rosenbergin rahasto

Perustuu kamarineuvos Herman Rosenbergin ottopojan, lääketieteen liseniaatti Herman Frithiof Antellin testamenttiin 1891. Rahasto myöntää stipendejä suomen kansalaisille riippumatta sukupuolesta, uskonnosta ja tiedekunnasta.

■ K. J. Ståhlbergin rahasto

Perustuu tasavallan presidentti, hallinto-oikeuden professori K. J. Ståhlbergin muistoksi lahjoitettuihin varoihin 1952-1953.

■ Suomen vapaussodan muistorahasto

Perustuu rahaston aloitteentekijän K. A. Wegeliuksen keräämiin varoihin vapaussotaan osallistuneiden urhoollisten oppilaittensa muiston säilyttämiseen jälkipolville vuonna 1937. Rahastosta myönnetään stipendejä Joensuun lyseosta päässeille ylioppilaille, jotka ovat lahjakkaita, opinnoissaan kouluaikana hyvin edistyneitä ja käytökseltään moitteettomia ja jotka omaavat kristillis-siveellisen maailmankatsomuksen sekä kunniansanallaan vakuuttavat tulevansa palvelemaan samoja isänmaallisia päämääriä kuin valkoiset vapaustaistelijat.

■ Säästörahasto

Perustuu aina vuoteen 1895 asti käytössä olleeseen menettelyyn laittaa palkat avoimena olevista yliopistoviroista säästökassaan, kun sitä vastoin sijaispalkkiot, jotka on maksettu samasta rahastosta, ovat määrältään olleet sanottuja palkkoja paljon pienemmät, varsinkin kun professorinvirkoja niiden ollessa avoimena ovat hoitaneet dosentit. Säästörahaston korskäästöistä on myönnetty varsinaisille professoreille ja kirjastonhoitajille virantoimituspalkkiota sekä maksettu palkkiota dosenteille, jotka eivät nauti dosenttistipendiä.

■ J. Tallbergin lahjoitusrahasto

Perustuu johtaja, kauppaneuvos Julius Tallbergin lahjoitukseen 1920. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on myöntää lainoja nuorille opiskelijoille, jotka ensimmäisenä opiskeluaikanaan yliopistossa suorittuaan jo tutkinnon tai muuten menestyksekkäästi aikovat jatkaa opintojaan suorittaakseen tietyn yliopistotutkinnon tai ammattitutkinnon tai myös puhtaasti tieteelliseen suuntaan.

■ Tieteellisen tutkimuksen rahasto 1891

Perustuu kirurgian professori, vapaaherra Maximus Widerkind af Schulténin lahjoitukseen 1891. Rahaston tarkoituksena on edistää tieteellistä tutkimusta.

■ Tullivarainrahasto

Perustuu yliopiston oikeuteen vuosina 1802-1878 kantaa erityistä vientitullimaksua haloista, laudoista, lankuista, soiroista, tervasta ja piestä (3 kop. hopeata sylteltä, toltilta tai tynnyriltä). Osa maksusta oli laitettava tullirahastoon, jota tuli käyttää opetuslaitoksen edistämiseen ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin. Rahasto on myöntänyt mm. apurahoja yliopisto-opettajille tieteellisessä tarkoituksessa tehtäviä matkoja varten.

■ Waseniuksen rahasto

Perustuu yliopistokirjakauppias, kustantaja ja konsuli Gustaf Otto Waseniuksen lahjoitukseen 1840 yliopiston 200-vuotisjuhlan yhteydessä. Waseniuksen stipendit annetaan yliopilaille, jotka aikovat antautua kauppa-alalle. Hakijoiden ollessa yhtä ansiokkaita on etuoikeus kirjakauppias G. O. Waseniuksen sukulaisilla ja näiden jälkeen hämäläisillä.

Itsenäiset rahastot

Helsingin yliopiston rahastoihin kuuluu myös 18 nimikkorahastoa, joilla on omat hoitokunnat. Rahastot perustuvat huomattavan suuriin lahjoituksiin, joista useat ovat tarkoitettu muun muassa lahjoitusprofessuurien rahoittamiseen. Uusin itsenäisistä rahastoista on vuonna 2004 perustettu Kansalliskirjaston kulttuuriperintörahasto. Itsenäisten rahastojen yhteenlaskettu pääoma vuoden 2004 lopussa oli 14 261 159 euroa.

■ Edward Anderssons fond för svenskspråkig juridisk undervisning

Perustuu professori Edward Anderssonin lahjoitukseen 1999 yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan ruotsinkielisen opetuksen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Rahaston varoilla rahoitetaan yksityisoikeuden ruotsinkielistä professorin virkaa.

■ Walter Ehrströmin säätiön rahasto

Perustuu Walter Ehrströmin säätiön lahjoitukseen. Rahaston tarkoituksena on rahoittaa maitohygienian ja nautaterveydenhuollon professuuria eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa.

■ Aili ja Brynolf Honkasalon rahasto

Rahasto perustuu Aili ja Brynolf Honkasalon tekemiin testamentteihin 1970, 1972, 1975 ja 1979. Rahastosta myönnetään apurahoja nuorille lakimiehille, jotka kandidaatti-tutkinnon suoritettuaan jatkavat opintoja oikeustieteellistä väitöskirjaa tai tohtorin tutkinnon suoritettuaan aikovat valmistua opettajaksi oikeustieteelliseen tiedekuntaan.

■ Lääketieteen kandidaatti Ensio Hyvärisen stipendirahasto

Perustuu Varma Hyvärisen lahjakirjaan ja testamenttiin vuonna 1982. Rahastosta myönnetään stipendejä opinnoissaan hyvin menestyneille lääketieteen opiskelijoille syventävien opintojen

tutkimussuunnitelman tai valmiin tutkielman, opiskelija-aktiivisuuden ja ulkomailla suoritettujen opintojen perusteella.

■ Erkki Hannikaisen rahasto

Perustuu Erkki Hannikaisen testamenttiin vuonna 1984. Rahasto jakaa apurahoja ranskan kielen jatko-opintojen harjoittamista varten Ranskassa.

■ Yrjö ja Tuulikki Ilvosen rahasto

Perustuu opettaja Tuulikki Ilvosen testamenttilahjoitukseen 2003. Rahasto kantaa Tuulikki Ilvosen ja hänen miehensä Yrjö Ilvosen nimeä ja tukee paniikkihäiriön lääketieteellistä tutkimus- ja hoitotyötä.

■ Kansalliskirjaston kulttuuriperintörahasto

Rahasto perustettiin keväällä 2004 ja sen tarkoituksena on tukea Helsingin yliopiston kirjastoa, Suomen Kansalliskirjastoa, kirjaston toimialaan kuuluvan kulttuuriperinnön säilyttämisessä rahoittamalla hankkeita kulttuuriperinnön digitointia, konservointia, tutkimus- ja julkaisutoimintaa sekä tunnetuksi tekemistä varten.

■ Pehr Oscar Klingendahlin rahasto

Perustuu johtaja Rolf Klingendahlin testamenttiin 1949. Rahasto myöntää apurahoja Suomen kansalaisille, jotka lääketieteen kandidaatin tutkinnon suoritettuaan jatkavat opintojaan lääketieteellisessä tiedekunnassa tai jotka lääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen harjoittavat röntgenologista tutkimusta.

■ Kanslianeuvos Kaarlo Koskimiehen ja rouva Irma Koskimiehen rahasto

Perustuu kanslianeuvos Kaarlo Koskimiehen lahjakirjaan 1943 sekä Kaarlo Koskimiehen ja rouva Irma Koskimiehen (o.s. Poijärvi) testamenttiin 1949. Rahaston tarkoituksena on jakaa apurahoja ansiokkaille oman maan historian tieteellistä tutkimustyötä harjoittaville tutkijoille ja jatko-opiskelijoille. Jos hakijat katsotaan ansioiltaan yhdenveroisiksi, on eteläpohjalaisilla hakijoilla etusija. Rahasto myöntää apurahoja

Pelasta kirja!

Pelasta kirja! on Kulttuuriperintörahaston lahjoituskampanja, jolla Kansalliskirjasto kutsuu kaikki kirjallisuuden ystävät tukemaan arvokkaan kansallisomaisuuden säilyttämistä. Ohjelmaan on valittu konservointia ja digitointia pikaisesti vaativia huonokuntoisia ja paljon käytettyjä teoksia. Mukana on vanhoja koti- ja ulkomaisia kirjoja, karttoja, käsikirjoituksia ja lehtiä, jotka ovat tekijänoikeuksista vapaita.

Ensimmäisten pelastamista odottavien teosten joukosta löytyvät muun muassa Mikael Agricolan varhaisimmat teokset, kuten ABC-kirja, Kastekäsikirja, Rukouskirja ja suomenkielinen Uusi Testamentti. Mukana on myös Elias Lönnrotin toimittama ensimmäinen aikakauslehti, Mehiläinen, sekä lukuisia maisemaa kuvaavia arvoteoksia, kuten Sakari Topeliuksen Matkustus Suomessa ja I. K. Inhan Suomi kuvissa.

Pelasta Kirja! –kampanja tekee lahjoittamisen vaivattomaksi. Ohjelma toimii internetissä ja verkkosivuilta löytyvät tarvittavat tiedot kummikohteen valitsemiseksi ja lahjoituksen tekemiseksi. Ohjelmassa tuettavat teokset konservoidaan ja digitoidaan sekä tarjotaan kaikkien iloksi ja hyödyksi vapaaseen verkkokäyttöön. Lahjoitukset käytetään lyhentämättöminä kohteisiin ja lahjoittajien nimet säilyvät hyvän asian yhteydessä vuosikymmeniä.

Kermansavi Oy avasi Pelasta kirja! –kampanjan 10 000 euron lahjoituksella. Toimitusjohtaja Ilkka Paatero valitsi yrityksen tukikohteeksi Manuale Lapponicum.

Kermansavi avasi pelastamiskampanjan

Kermansavi Oy, Heinävedellä toimiva keramiikka-alan yritys, avasi Pelasta kirja! –kampanjan 10 000 euron lahjoituksellaan. – Yrityksen menestyminen antaa sille lisää mahdollisuuksia osoittaa, että se on osa tätä yhteiskuntaa laajemminkin, kuin mikä liittyy sen perusliiketoimintaan. Sitä voi päivän termein nimittää yhteiskuntavastuuksi, kommentoi toimitusjohtaja **Ilkka Paatero** lahjoitusta.

Paatero on asiantunteva bibliofiili ja hän on kerännyt vuosien saatossa merkittävän Lappi-aiheisen vanhan kirjallisuuden kokoelman. Kermansaven lahjoituksella konservoidaan ja digitoidaan 1600-luvun puolivälistä peräisin oleva arvokas saamenkielinen hartauskirja, Manuale Lapponicum.

myös pro gradu –tutkielman tekijöille, jotka kuuluvat Etelä-Pohjalaiseen Osakuntaan.

■ **K. S. Laurilan rahasto**

Perustuu rouva Tellervo Laurilan ja Aarne Kustaa Laurilan testamenttiin vuonna 1947 sekä Tellervo Laurilan testamenttiin vuonna 1958. Rahaston alkuperäisenä tarkoituksena on maksaa apuraha varattomalle, vakavalle tuberkuloosia tai halvauksia tutkivalle lääketieteen tohtorille tahi lääkäriksi aikovalle etupäässä yksinäiselle miehelle, kolmen tai kahden suuren sairaalan ylilääkärin ehdottomalle tutkijalle. Saajan tulee olla raitis ja tupakoimaton. Kaikki suvun ulkopuolelle menevät lahjoitukset on tarkoitettu oikeamielisille, kommunisti- tai vasemmistomielinen ei voi missään tapauksessa tulla kysymykseen.

■ **Suoma Loimaranta-Airilan rahasto**

Rahastosta myönnetään stipendejä lahjakkaille ja vähäraisille Satakuntalaiseen Osakuntaan kuuluville Helsingin yliopistossa opiskeleville ylioppilaille. Stipendeihin ovat etuoikeutettuja lääninrovasti Wilhelm Lindstedtin ja hänen puolisona Hilma Nyholmin jälkeläiset, vaikka he eivät kuuluisikaan Satakuntalaiseen Osakuntaan.

■ **McDonell Douglas Aerospacen rahasto**

Perustuu McDonell Douglas Aerospacen lahjoitukseen 1996. Lahjoituksen taustana on yhtiön yli 50 vuotta Suomen kanssa jatkunut liiketoiminta, jonka johdosta McDonnell Douglas –yhtiö halusi osoittaa varoja Yhdysvaltain kulttuurin ja yhteiskunnan monitieteiseen tutkimukseen ja opetukseen Suomessa. Rahasto rahoittaa Yhdysvaltain tutkimuksen professoria Renvall-instituutissa.

■ **Nordean Vesa Vainio -rahasto**

Rahasto perustuu Nordea Bank AB:n hallituksen 20.3.2002 tekemään päätökseen tukea oikeustieteellisessä tiedekunnassa järjestettävää vero-oikeuden opetusta ja tutkimusta. Säätiöidyillä varoilla rahoitetaan vertailevan vero-oikeuden Vesa Vainio -professori - Vesa Vainio Professorship in Comparative Tax Law.

■ **The Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund**

Perustuu Helsingin yliopiston ja The Sasakawa Foundationin väliseen sopimukseen 1991. Rahasto myöntää vuosittain apurahoja sopimuksessa määriteltyn tutkimusohjelmaan, jonka aloja ovat kansainväliset suhteet, Aasian ja Afrikan tutkimus sekä sosiaali- ja kulttuuriantropologia. Apurahat on tarkoitettu vuoden päätoimiseen tutkimustyöhön Helsingin yliopiston jatko-opiskelijoille.

■ **Kansleri Antti Tulenheimon muistorahasto**

Perustuu Kansallis-Osake-Pankin ja Vakuutusosakeyhtiö Pohjolan kansleri Antti Tulenheimon kuoleman jälkeen keräämiin ja Helsingin yliopistolle luovuttamiin varoihin 1952. Muistorahasto tukee oikeustieteellistä, lähinnä rikosoikeudellista tutkimusta.

■ **Professori Risto Tuomikosken biologisen taksonomian rahasto**

Rahaston tarkoituksena on kannustaa suomalaisia tutkijoita omaperäiseen, luovaan ja innovatiiviseen työhön luonnon monimuotoisuuden selvittämiseksi ja säilyttämiseksi, kohteena hyönteisten, hämähäkkien, sammalten ja sienten taksonomia ja systematiikka. Rahasto jakaa tunnustuspalkintoja ansiokkaasta julkaisutoiminnasta edellä mainituilla aloilla.

■ **Vuoden 1928 stipendirahasto**

Perustuu yliopiston Helsingissä olemisen 100-vuotispäivän muistoksi vuonna 1928 lahjoitettuihin varoihin. Rahastosta annetaan stipendejä nuorille tieteenharjoittajille yhteiskunta- ja taloustieteellistä sekä sellaisia luonnontieteellisiä tutkimuksia varten, joiden tarkoituksena on edistää maan taloudellista toimintaa.

■ **Yliopiston apteekin rahasto**

Perustuu yliopiston apteekin hallituksen päätökseen 28.2.2002 perustaa rahasto, jolla rahoitetaan lääkehuoltoon liittyvän tutkimuksen toteuttamiseksi professori farmasian laitoksella. Rahaston varoilla rahoitetaan rehtorin 1.1.2003 perustamaa sosiaalifarmasian professorin virkaa.

Lahjoittaminen ja uudet lahjoitukset

...opistossa ei vielä ole tästä tietoa
...vakinaista opettajaa, jonka haltija
...kehitystä antaisi tuleville lääkäri-
...opetusta ja valmistaisi päteviä
...tuberkuloosivairaaloihin ja -parantoloi-
...tämä puute saataisiin poisleikiksi, tarjoan
...joka 70-puolispäiväisiä kansalaisten
...lahjana minulle jalettiin johonkin ma-
...tarkoitukseen käytettäväksi ja joka nyt
1.202.502:60 suuruisen, Helsingin Yliopistoll-
...in professorinviran perustamista vast-
...lahjoituksen vastaan, ja
51.655:110 suuruisen
...sallis-Os...

Lahjoittaminen

Helsingin yliopisto on eurooppalainen huippu-tutkimusyliopisto, jonka tutkimuksen ja opetuksen tulokset ovat saaneet laajaa tunnustusta. Korkeatasoiseen tutkimukseen perustuva toiminta sekä lahjakkaat opiskelijat ja tutkijat tekevät yliopistosta hyvän kohteen tieteen ja sivistyksen merkitystä arvostaville lahjoittajille. Yliopistolle osoitetut lahjoitukset ja testamentit menevät lyhentämättöminä lahjoittajan määritlemän kohteeseen. Lahjoitukset voi osoittaa joko jonkin tieteenalakohtaisen rahaston päämäärien toteuttamiseksi tai niiden pohjalta voidaan perustaa lahjoittajan nimeä kantava rahasto. Yliopiston rahastoissa lahjoitusvaroja hoidetaan luotettavasti ja ammattimaisesti erillään valtion talousarviossa yliopistolle myönnettyistä määrärahoista. Yliopisto tukee lahjoitusrahastojen tuoton jakamista takaamalla nimikkorahastoilleen 5-7 % vuotuisen tuoton.

■ Merkkipäivälahjoitus

Merkkipäivämuistamisen ohjaaminen Helsingin yliopiston rahastoille on vaihtoehtoinen tapa juhlistaa syntymäpäivää, valmistumista tai eläkkeelle lähtöä. Keräyksen tuoton voi kohdentaa itselle tärkeän kohteen tukemiseksi sopimalla siitä etukäteen rahastojen kanssa. Muistamiset osoitetaan Helsingin yliopiston rahastojen tilille Nordea 157230-30072. Lahjoituksen viitteeksi merkitään sekä merkkipäivän viettäjän että onnittelijoiden nimet.

■ Nimikkorahastolahjoitus

Lahjoittajan nimeä kantava rahasto on erinomainen tapa tukea Helsingin yliopiston tutkimusta, opetusta tai opiskelijoita. Nimikkorahaston voi tieteenalakohtaisten rahastojen yhteyteen perustaa jo 2 000 euron lahjoituksella. Lahjoittaja voi samalla määrillä, mihin lahjoitusvaransa haluaa käytettävän. Nimikkorahaston perustaminen on hyvä sijoitus myös yritykselle, joka haluaa pysyvää näkyvyyttä ja kontakteja oman toimialansa opiskelijoihin tai tutkijoihin esim. vuotuisen yrityksen nimeä kantavan apurahan tai palkinnon muodossa. Lahjoittaminen yliopistolle on yrityksille verovähennyskelpoista 850 – 25 000 euron suuruista vuosittaisista lahjoituksista. Nimikkorahaston perustaminen tapahtuu yliopiston rehtorin päätöksellä, kun yliopisto ja lahjoittaja ovat ensin neuvotelleet rahaston nimestä, käyttötarkoituksesta ja säännöistä.

■ Testamenttilahjoitus

Testamenttilahjoitus on arvokas tapa jättää pysyvä jälki omasta tahdosta tukea tutkimusta ja opetusta. Yliopiston rahastojen vanhin testamenttilahjoitukseen perustuva nimikkorahasto on vuodelta 1745, joten yliopisto sitoutuu lahjoittajan tahdon toteuttamiseen pitkällä aikavälillä. Testamentin laatiminen sekä sen edunsaajan kohteen määrittäminen on ainutkertainen tehtävä, jossa yliopiston asiantuntijoiden osaaminen on testamentin laatijan käytettävissä heti alusta lähtien.

Lisätietoja lahjoittamisesta

Helsingin yliopiston rahastoille

yritys- ja lahjoittajasuhteiden suunnittelija Pia Majonen
Puhelin (09) 191 21650 tai pia.majonen@helsinki.fi

Helsingin yliopiston kirjastolle

projektipäällikkö Inkeri Salonharju
Puhelin (09) 191 24512 tai inkeri.salonharju@helsinki.fi

Helsingin yliopistomuseolle

museon johtaja Kati Heinämies
Puhelin (09) 191 22928 tai kati.heinamies@helsinki.fi

Luonnontieteelliselle keskusmuseolle

tiedottaja Paula Kivipensas
Puhelin (09) 191 28804 tai paula.kivipensas@helsinki.fi

www.helsinki.fi/rahastot

■ Lahjoitusprofessori

Lahjoitusprofessorit ovat erinomainen mahdollisuus vahvistaa yliopiston tieteellistä edelläkävijyyttä. Pysyvän professorin voi perustaa noin 1,2 miljoonan euron lahjoituksella ja viiden vuoden määräaikaisen professorin noin 450 000 eurolla. Professorin lahjoittajalle merkittävimpiä hyötyjä ovat alan perustutkimuksen ja opetuksen kehittymisen kautta syntyvä uusi tieto, yhteydet yliopistoon ja alan tieteellisiin verkostoihin sekä kontaktit alalta valmistuviin uusiin osajiin. Myös professorit on mahdollista nimetä lahjoittajan mukaan. Lahjoitusprofessorin perustaja ja yliopisto määrittelevät yhdessä professorin tarkan alan.

■ Aineistolahjoitukset

Helsingin yliopiston kirjastolle, Helsingin yliopistomuseolle ja Luonnontieteelliselle keskusmuseolle osoitetuilla aineistolahjoituksilla on tärkeä sija kirjaston ja museoiden kokoelmien kartuttamisessa. Lukuisten yksityishenkilöiden, yritysten ja yhteisöjen tekemät aineistolahjoitukset täydentävät hienolla tavalla yliopiston kirjaston ja museoiden omia kokoelmia, edistävät niiden esillepanoa ja näyttelytoimintaa sekä tukevat tutkimusta ja opetusta. Yliopiston kirjasto ja museot vastaanottavat niiden toimintaan liittyviä kirja-, aineisto- ja kokoelmalahjoituksia.

Uudet lahjoitukset 2004 – 2005

Yliopiston rahastoille

■ Opettaja Tuulikki Ilvonen lahjoitti testamentissaan tammikuussa 2004 yliopistolle yli 910 000 euroa. Testamentin mukaisesti yliopisto perusti Yrjö ja Tuulikki Ilvosen nimeä kantavan rahaston edistämään paniikkihäiriön tutkimus- ja hoitotyötä.

■ Dosentti Laura Kolbe ja varatuomari Thomas Forss perustivat nimikkorahaston Helsingin yliopiston juhlarahaston yhteyteen tammikuussa 2005. Rahaston tarkoituksena on kansainvälisen yksityisoikeuden sekä kaupunki- ja Eurooppa-tutkimuksen tukeminen.

■ Helsingin yliopiston alumni ry perusti Helsingin yliopiston juhlarahaston yhteyteen alumniiyhdistyksen nimeä kantavan rahaston tammikuussa 2005. Rahaston tarkoituksena on jatkaa aktiivisille opiskelijoille stipendia.

■ Professori Vuokko Kinnula perusti nimikkorahaston Helsingin yliopiston lääketieteen rahaston yhteyteen helmikuussa 2005. Rahaston tarkoituksena on keuhkosairauksien tieteellisen tutkimuksen tukeminen.

Oman yliopiston ja opiskelijoiden puolesta

Yliopiston alumniiyhdistys on jakanut opiskelijastipendejä pienimuotoisesti jo pidemmän aikaa. Nimikkorahaston perustamisella yhdistys haluaa aktivoida sekä stipendien jakamista että lahjoitusten hankintaa.

– Angloamerikkalaisessa maailmassa alumniin varainhankinnalla on erittäin merkittävä rooli. Meidän lähtökohtamme on toinen, mutta haluamme silti tukea opiskelijoita. Toivomme, että mahdollisimman moni alumni ohjaisi esimerkiksi merkkipäivämuistamisensa alumni-rahastoon. Käännyimme rahaston kartuttamisessa myös yritysten puoleen, kertovat yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Juhani Juntunen** ja varapuheenjohtaja **Vesa Turtiainen**.

Työelämään siirtyneet yliopiston kasvatit voivat tukea opiskelijoita myös mentoroinnin kautta.

Alumniiyhdistyksen vuoden 2004 stipendiaatit iloitsivat saamastaan kannustuksesta.

Yliopiston kirjastolle

- Professori, kirjankustantaja Heikki A. Reenpään lahjotuksena hänen merkittävä historiallinen yksityiskirjastonsa kotimaista kirjallisuutta, yhteensä 25 000 nidettä
- Toimitusjohtaja Ilkka Paateron lahjoitus, Sigfridus Aronus Forsiuksen *Prognostica astrotheologica*, joka on painettu Tukholmassa vuonna 1621.
- Suomen Laulajain ja Soittajain Liiton SULASOL:in lahjoitus, Jean Sibeliuksen kirjeitä Heikki Klemetille.

Yliopistomuseolle

- Kirja- tai aineistolahjoituksia Helsingin yliopistomuseolle vuonna 2004 ovat tehneet rouva Riitta Alanko, Dr. Martin Barth (Saksa), FK Elvi Carlsson, dosentti Jaakko Elo, apteekari Ernst Graeffe, rouva Inger Gripenberg, FM Maija Heino-Vesihäisi, sairaanhoitaja Aino von Hertzen, FK Satu Hylkilä, ELL Lars-Martin Jurvelius, dosentti Carlheinz Klatt, professori Matti Klinge, lääkintöneuvos Marjatta Kunnas, kanslianeuvos Sinikka Mertano, professori Erkki Paatero, Bob Helsinki Oy, kamarineuvos Kari Rahiala, FM Eira Railo, FM Aira Rima, Tini Sauvo, rouva Inga Sjöblom, rouva Helvi Stevens, Johanna Storbacka, suunnittelija Kirsti Varis, rouva Marjatta Waris, Reino Ylönen sekä sairaala Diacor ja Yliopiston apteekki
- Suomen hammaslääkäriseura Apollonia ry ja Suomen Hammaslääkäriliitto myönsi vuonna 2004 Helsingin yliopistomuseon säätiön kautta yliopistomuseolle apurahoja, joiden turvin on voitu aloittaa hammaslääketieteen historiaan liittyvien esinekokoelmien kartoitus ja inventointi.

Luonnontieteiden keskusmuseolle

- Arkkipiispa Mikko Juva lahjoitti noin 6000 näytteen herbarionsa Kasvimuseolle. Kasvit on kerätty sekä Suomesta että Juvan ulkomaanmatkoilta eri puolilta maailmaa.
- Lääketiet. lis. Holger Törnroth lahjoitti 2003 laajan, eri puolilta Suomea ja erityisesti Ahvenanmaalta kerätyn kasvikokoelmansa Kasvimuseolle.
- Varatuomari A. Kaila lahjoitti vuonna 2004 551 linnunmunapesyettä käsittävän kokoelmansa Eläinmuseolle.
- Tutkija Visa Lipponen lahjoitti vuonna 2004 lähes 9 000 digitaalikuva kokoelman Kasvitieteellisen puutarhan kasveista. Lahjoitukseen sisältyy myös kuvien rajoittamaton käyttöoikeus.

LUMA-keskukselle

- LUMA-keskuksen toimintaa eli lasten ja nuorten luonnontieteiden matematiikan, tietotekniikan ja teknologian oppimista ja harrastuneisuutta sekä tiedekasvatusta vuoden 2004 aikana ovat lahjoituksin tukeneet mm. Helsingin kaupungin opetusvirasto, Opetushallitus, Opetusministeriö, Kemianteollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Taloudellinen tiedotustoimisto ry ja Teknologiateollisuus ry

Reenpään lahjoitus kulttuuriteko

Kansalliskirjasto sai yhden kaikkien aikojen arvokkaimmista lahjoituksistaan professori **Heikki A. Reenpäältä** 17.9.2004. Lahjoitus oli kulttuuriteko, jolla Reenpään 25 000 niteen historiallinen, neljän sukupolven aikana kerätty yksityiskirjasto siirtyi kansalliseksi kulttuuriomaisuudeksi.

– Kirjastoni oli kasvanut jo sellaisiin mittoihin, että vain Kansalliskirjasto voi huolehtia siitä ja tarjota sen kaikkien suomalaisten käyttöön, totesi Reenpää lahjoituksen julkistamistilaisuudessa. Hän halusi tuoda lahjoituksellaan esiin myös kirjaa esineenä. Reenpää uskoo painetun kirjan säilymiseen teknologian kehityksestä huolimatta, ja tähän hänellä onkin vahva asiantuntemus. Professori Reenpää on toiminut kirja-alan näköalapaikalla, Otavan kustantamon johdossa sekä koti- ja ulkomaisissa asiantuntija- ja luottamustehtävissä vuosikymmenien ajan seuraten tehtävässä isäänsä ja isoisäänsä.

Reenpään kirjasto on kerätty suurella asiantuntemuksella, systemaattisuudella ja rakkaudella kirjallisuuteen. Kirjasto sisältää runsaasti ennen Turun paloa julkaistua Ruotsin vallan aikaista harvinaista kirjallisuutta 1600- ja 1700-luvuilta, kuten raamattuja sekä rukous- ja virsikirjoja aina ensimmäisestä Mikael Agricolan suomentamasta Uudesta Testamentista vuodelta 1548. Kokoelmassa on kaikkiaan neljä Mikael Agricolan teosta. Almanakkoja, lakeja ja asetuksia sekä Turun akatemian väitöskirjoja on myös pitkät sarjat.

Tästä merkittävästä lahjoituksesta muodostetaan Heikki A. Reenpään nimeä kantava erikoiskokoelma, joka täydentää Kansalliskirjaston kotimaista kokoelmaa. Lahjoittajan tahdon mukaisesti kokoelma palvelee tutkimusta ja näyttelytoimintaa.

Professori Heikki A. Reenpää esittelee lahjoituskokoelmaansa kuuluvaa Gottlundin teosta Otava eli suomalaisia huvituksia. Kirja on vuodelta 1828.

Lahjoitusprofessuurit

Kliinisen allergologian professori ■

Hengitys ja terveys ry, Allergiatutkimussäätiö,
Helsingin allergiayhdistyksen säätiö, Onvest Oy

Kliinisen fysiologian professori ■

Glaxo Wellcome Oy, AstraZeneca Oy,
Rhône-Poulenc Rorer, Datex-Enstrom

Itämeren tutkimuksen professori ■

Walter ja Andrée de Nottbeckin säätiö

Kalastusbiologian professori ■

Kotkan kaupunki

Maitohygienian ja nautaterveydenhuollon professori ■

Walter Ehrströmin säätiö

Oikeustieteen professori ■

Vaasan kaupunki

Professor i privaträtt ■

Edward Anderssons fond för
svenskspråkig juridisk undervisning

Psykiatrian professori ■

Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Reumatologian professori

Suomen Reumaliitto

Sosiaalifarmasian professori

Yliopiston apteekki

Sosiaaligerontologian professori

Lahden kaupunki, Miina Sillanpään säätiö ja
Vanhustyön keskusliitto

Vakuutus- ja vahingonkorvausoikeuden professori

Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto
ja Työsuojelurahasto

Verkkoviestinnän professori

Vantaan kaupunki

Vertailevan vero-oikeuden Vesa Vainio -professori

Nordea Bank AB

Yhdysvaltain tutkimuksen professori

McDonnell Douglas Aerospace

Myönnetyt apurahat

...tuntur... vastustamus...
...suden puutteellisuus...
...opistossa ei vielä ole tätä tietoa
...vakinaista opettajaa, jonka haltija
...kehitystä antaisi tuleville laajaka
...opetusta ja valmistaisi päteviä
...tuberkuloosisairaaloihin ja -parantoloi
...puute saataisiin poisleluksi, tarjoon
...joka 70-puolispäiväinen kansalaisten
...lajana nimulle jätettiin ja joka nyt
...tarkoitukseen käytettäväksi ja joka nyt
1.202.502:60 suuruisen, Helsingin Yliopisto
...prosessointiviran perustamista vast
...lajituksen vastaan
51.655:40 suuruisen
...sallis-U...

Helsingin yliopiston rahastojen apurahat 2004-2005

Teologian rahasto

Teologian rahaston nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 teologian opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille stipendejä ja apurahoja yhteensä 6103,2 euroa. Myönnettyistä apurahoista kahdeksan oli 500 euron opiskelijastipendiä ja yksi 1380 euron suuruinen apuraha karjalaisen ortodoksisen kulttuuriperinteen tutkimustyöhön. Lisäksi rahastosta myönnettiin kolme stipendiä vähävaraisille teologian ylioppilaille yhteensä 723,2 euroa.

■ Opiskelijastipendit

Teol. yo Elina Juntunen, 500 euroa

Teol. yo Marja Laine, 500 euroa

TK Ari Lukkarinen, 500 euroa

Teol. yo Ville Mielonen, 500 euroa

Teol. yo Johanna Nuorteva, 500 euroa

Teol. yo Joni Penkari, 500 euroa

Teol. yo Kalervo Pöykkö, 500 euroa

Teol. yo Christian Seppänen, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

TM Sirpa Sorvali, 1380 euroa

■ Stipendit vähävaraisille teologian ylioppilaille

Teol. yo Ville Mielonen, 252,28 euroa

Teol. yo Johanna Lappalainen, 235,46 euroa

Teol. yo Risto Oikarinen, 235,46 euroa

Oikeustieteen rahasto

Oikeustieteen rahaston nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 oikeustieteen opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille stipendejä ja apurahoja yhteensä 15 500 eurolla, joista kahdeksan oli 500 euron suuruista opiskelijastipendiä, neljä 1500 euron suuruista tutkimusapurahaa ja kuusi matka-apurahaa à 500-1000 euroa.

■ Opiskelijastipendit

Oik. yo Carin Eriksson, 500 euroa

Oik. yo Nadine Hellberg, 500 euroa

Oik. yo Tommi Jämsä, 500 euroa

Oik. yo Emilia Korkea-aho, 500 euroa

Oik. yo Anna Lampinen, 500 euroa

Oik. yo Hanna-Mari Mäkinen, 500 euroa

Oik. yo Olli Sailas, 500 euroa

Oik. yo Tea Skog, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

OTL Esa Kolehmainen, 1500 euroa

OTK Lynch Ramirez, 1500 euroa

OTK Pekka Tuunainen, 1500 euroa

OTL Matti Vedenkannas, 1500 euroa

■ Matka-apurahat

Volljurist Tobias Bräutigam, 1000 euroa

Oik. yo Juulia Jyränki, 500 euroa

OTT Mia Korpiola, 1000 euroa

OTK Jussi Ohisalo, 1000 euroa

OTL, FM Kaius Tuori, 1000 euroa

OTK, LLM Juha Vesala, 1000 euroa

Lääketieteen rahasto

Lääketieteen rahaston nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille stipendejä ja apurahoja yhteensä 30 900 euroa. Myönnettyistä apurahoista neljä oli 500 euron suuruista opiskelijastipendiä. Kymmenen 2000 - 2500 euron suuruista tutkimusapurahaa kohdennettiin vuonna 2005 erityisesti syöpätutkimukseen, keuhkosairauksien, lastenpsykiatrian ja fysiologian tutkimukseen. Lisäksi lääketieteen rahasto myönsi 5 matka-apurahaa.

■ Opiskelijastipendit

Lääketieteen yo. Suvi-Maaria Koskinen, 500 euroa
LK Satu Kurkela, 500 euroa
LK Inka Utriainen, 500 euroa
LK Maria Virtanen, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

HLL Nina-Li Avellan, 2500 euroa
LL Otto Helve, 2500 euroa
LK Maria Hollmén, 2500 euroa
HLK Johanna Kurkivuori, 2000 euroa
FM Marja Lohela, 2500 euroa
HLK Martta Martola, 2500 euroa
FM Miina Ollikainen, 2500 euroa
MD Lyubomir Petrov, 2500 euroa
LK Sakari Vanharanta, 2500 euroa
FM Tero Ylisaukko-oja, 2500 euroa

■ Matka-apurahat

FM Rita Haapakoski, 1000 euroa
LL Susanna Mannisto, 1000 euroa
LK Juho Peltonen, 1000 euroa
MSc Michael Stefanidakis, 1000 euroa
LK Lina Udd, 400 euroa

Humanististen ja yhteiskuntatieteiden rahasto

Humanististen ja yhteiskuntatieteiden nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 humanistisen, valtiotieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tiedekunnan opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille apurahoja yhteensä 18 600 euroa. Myönnettyistä apurahoista 12 oli 500 euron suuruisia opiskelijastipendejä, jotka oli suunnattu erityisesti altaistiikan, etnologian, filosofian, finanssiopin, fonetiikan, estetiikan, historian, Suomen historian ja psykologian opiskelijoille. Lisäksi rahastosta myönnettiin viisi 1600 euron suuruista tutkimusapurahaa finanssiopin, kansantalouden, filosofian, historian, estetiikan ja taidehistorian jatko-opiskelijoille sekä neljä matka-apurahaa opetusta antaville post doc –tutkijoille. Rahasto palkitsi myös yhden pro gradu –tutkielman ja väitöskirjan laitostensa parhaina vuodelta 2004.

■ Opiskelijastipendit

Fil. yo Lari Ahokas, 500 euroa
Psykologian yo Ferdinand Garoff, 500 euroa
Fil. yo Emmi Jäkkö, 500 euroa
HuK Maria Kekki, 500 euroa
Fil. yo Kirsi Korhonen, 500 euroa
Valt. yo Emma-Reetta Koivunen, 500 euroa
Valt. yo Airi Lampinen, 500 euroa
Fil. yo Martti Lyra, 500 euroa
Fil. yo Leena Perälä, 500 euroa
HuK Tuomo Tiisala, 500 euroa
Fil. yo Johanna Wahlbäck, 500 euroa
Fil. yo Ira Virtanen, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

FM Hanna Kemppi, 1600 euroa
FM Kalle Puolakka, 1600 euroa

FM Maarit Nurminen, 1600 euroa
 FM Juuso Rahkola, 1600 euroa
 FM Riikka Rossi, 1600 euroa

■ Matka-apurahat

FT Anne Aurasmaa, 700 euroa
 FT Oskari Kuusela, 500 euroa
 FT Maija Könönen, 500 euroa
 VTT Katalin Miklóssy, 500 euroa

■ Vuoden 2004 paras englantilaisen filologian pro gradu –tutkielma

FM Elina Sorva, 200 euroa

■ Vuoden 2004 paras filosofian väitöskirja, 600 euroa

FM Mats Bergman, 600 euroa

Matematiikan ja luonnontieteiden rahasto

Matematiikan ja luonnontieteiden nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 luonnontieteiden opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille apurahoja yhteensä 22 190 euroa. Myönnettyistä apurahoista seitsemän oli 500 euron suuruisia opiskelijastipendejä, yhdeksän 1500 euron suuruista tutkimusapurahaa sekä kolme matka-apurahaa. Matematiikan ja luonnontieteiden rahastosta myönnettiin myös kolme stipendiä Helsingin yliopistossa opiskeleville Mårten Magnus Brennerin jälkeläisille Toukokuun 29. päivän 1913 rahastosta.

■ Opiskelijastipendit

Fil.yo. Hanna Kaasalainen, 500 euroa
 Fil.yo. Teppo Kankaanpää, 500 euroa
 Fil.yo. Elina Kerko, 500 euroa
 Fil.yo. Anna Haapaniemi, 500 euroa

Fil.yo. Esa Pohjolainen, 500 euroa
 Fil.yo. Aapo Rantalainen, 500 euroa
 Fil.yo. Jaakko Sarparanta, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

FM Raino-Lars Albert, 1500 euroa
 FM Pasi Heikkilä, 1500 euroa
 FM Anna Karlsson, 1500 euroa
 ETM Anna Katz, 1500 euroa
 FM Salla Keskitalo, 1500 euroa
 FM Petteri Muukkonen, 1500 euroa
 FM Tiina Raevaara, 1500 euroa
 FM Robert Service, 1500 euroa
 FM Antti Veilahti, 1500 euroa

■ Matka-apurahat

FM Jukka Kallijärvi, 840 euroa
 Tutkija Jani Joensuu, 830 euroa
 Dosentti Peter Hackman, 1000 euroa

■ Toukokuun 29. päivän 1913 rahaston stipendit

Fil. yo Anja Brenner, 840 euroa
 Fil. yo Maria Brenner, 840 euroa
 Proviisoriopiskelija Nina Brenner, 840 euroa

Maatalous-metsätieteiden rahasto

Maatalous-metsätieteen nimikkorahastot jakoivat vuonna 2005 maatalous- ja elintarvikealan opiskelijoille sekä maatalous-, metsä- ja elintarvikealan jatko-opiskelijoille ja tutkijoille apurahoja ja stipendiä yhteensä 16 280 euroa. Myönnettyistä stipendeistä viisi oli 500 euron suuruista opiskelijastipendiä ja kuusi 1500 euron suuruista tutkimusapurahaa. Lisäksi rahastosta myönnettiin viisi matka-apurahaa ja neljä palkintoa.

■ Opiskelijastipendit

Mmyo Eero Aaltonen, 500 euroa
Etyo Juha Isokangas, 500 euroa
Mmyo Julia Laihinen, 500 euroa
Mmyo Lauri Pietikäinen, 500 euroa
Mmyo Juha Siltovuori, 500 euroa

■ Tutkimusapurahat

ETM Minna Huttunen, 1500 euroa
ETM Jussi Lopenen, 1500 euroa
MMM, MH Timo Melkas, 1500 euroa
MMM Jani Pellikka, 1500 euroa
MH Antti Virtanen, 1500 euroa
MSc Lu Jinrong, 1500 euroa

■ Matka-apurahat

MMM Kyösti Arovuori, 1000 euroa
MMM Alekski Lehtonen, 1000 euroa
MMM Kimmo Rasa, 500 euroa
MMM Mari-Katri Rätty, 500 euroa
MMM Leila Sihvonen, 1000 euroa

■ Palkinnot

Mmyo Minna Karppinen, 100 euroa
Mmyo Riikka Keskinen, 100 euroa
Mmyo Janna Satri, 290 euroa
MMM Tuomas Suikka, 290 euroa

Juhlarahasto

Juhlarahaston nimikkorahastoista jaettiin vuonna 2005 yliopiston opiskelijoille ja jatko-opiskelijoille stipendejä ja apurahoja yhteensä 42 000 euroa. Opiskelijoille myönnettiin 18 tuhannen euron suuruista stipendiä vaihto-opiskeluun ja jatko-opiskelijoille 12 matka-apurahaa à 2000 euroa ulkomailta tapahtuvaan tieteelliseen jatko-opiskeluun.

■ Opiskelijastipendit

Mmyo Tuomas Aakkala, 1000 euroa
Fil. yo Tuija Eskelinen, 1000 euroa
Farmaseutti Sini Eskola, 1000 euroa
Fil. yo Jussi Huotari, 1000 euroa
Kasvatust. yo. Sari Kärkkäinen, 1000 euroa
Fil. yo Jaakko Lavonius, 1000 euroa
Farmaseutti Jenni Lehtinen, 1000 euroa
Farmaseutti Ville Matilainen, 1000 euroa
Fil. yo Joanna Mrozinski, 1000 euroa
Fil. yo Sanna Olsson, 1000 euroa
Oik. yo Aino Pennanen, 1000 euroa
Fil. yo Carolina Rosenlew, 1000 euroa
Valt. yo Saila-Maria Saaristo, 1000 euroa
Valt. yo Anna Saura, 1000 euroa
Kasvatus. yo Anna Sirén, 1000 euroa
Farmaseutti Virpi Tiiri, 1000 euroa
Fil. yo Heli Tiitinen, 1000 euroa
Kasvatust. yo. Annika Vesala, 1000 euroa

■ Jatko-opiskelijoiden matka-apurahat

MMM Reetta Ahlfors, 2000 euroa
MMM Kyösti Arovuori, 2000 euroa
VTL Hanna Harris, 2000 euroa
FM Marja Järvenpää, 2000 euroa
TM Jaana Lahti, 2000 euroa
VTM Juhana Lemetti, 2000 euroa
MMM Jarkko Niemi, 2000 euroa
ETM Laura Nyström, 2000 euroa

FL Pekka Pankka, 2000 euroa
 ELL Ruska Rimhanen-Finne, 2000 euroa
 VTM Charlotta Spolander, 2000 euroa
 VTM Teemu Toppinen, 2000 euroa

Itsenäiset nimikkorahastot

■ Professori Risto Tuomikosken biologisen taksonomian rahasto

Rahasto jakaa tunnustuspalkintoja ansiokkaasta julkaisu-toiminnasta luonnon monimuotoisuuden selvittämiseksi ja säilyttämiseksi. Professori Risto Tuomikosken biologisen taksonomian rahasto myönsi vuonna 2004 tunnustuspalkinnon professori Jaakko Hyvöselle, 10 000 euroa.

■ Suomi Loimaranta-Airilan rahasto

Rahasto myöntää stipendejä lahjakkaille ja vähävaraisille Satakuntalaiseen Osakuntaan kuuluville opiskelijoille tai Wilhelm Lindstedtin ja Hilma Nyholmin jälkeläisille. Suomi Loimaranta-Airilan rahasto myönsi vuonna 2005 viisi stipendiä, yhteensä 3378,75 euroa.

Fil. yo Pia Anttila, 672,75 euroa
 Fil. yo Ville Oksanen, 672,75 euroa
 Fil. yo Krista Raveala, 672,75 euroa
 Fil. yo Riikka Salenius, 672,75 euroa
 Lääk. yo Maria Virtanen, 672,75 euroa

■ Aili ja Brynolf Honkasalon rahasto

Rahasto myöntää apurahoja oikeustieteen alan tutkimukseen. Aili ja Brynolf Honkasalon rahasto myönsi vuonna 2005 kaksi apuraha, yhteensä 28 000 euroa.

OTK Juha Sihvo, 14 000 euroa
 OTK Esa Kolehmainen, 14 000 euroa

■ Kansleri Antti Tulenheimon muistorahasto

Rahasto tukee oikeustieteellistä, lähinnä rikosoikeudellista tutkimusta. Kansleri Antti Tulenheimon rahasto myönsi vuonna 2004 apurahan OTK Jussi Ohisalolle rikosoikeudellisen tohtorinväitöskirjan tekemiseen, 15 000 euroa.

■ Lääketieteen kandidaatti Ensio Hyvärisen rahasto

Rahastosta myönnetään stipendejä opinnoissaan hyvin menestyneille lääketieteen opiskelijoille syventävien opintojen tutkimussuunnitelman tai valmiin tutkielman, opiskelija-aktiivisuuden, ulkomailla suoritettujen opintojen ja tentti-menestyksen perusteella. Lääketieteen kandidaatti Ensio Hyvärisen rahastosta myönnettiin vuonna 2005 stipendi 86 lääketieteen opiskelijalle, yhteensä 19 300 euroa.

Stipendi syventävien opintojen tutkimussuunnitelman tai valmiin tutkielman perusteella

LK Ville-Oskari Bister, 800 euroa
 LK Maiju Härmä, 800 euroa
 LK Kaisa Kosunen, 800 euroa
 LK Arvi-Matti Kuusniemi, 800 euroa
 LK Anniina Palm, 800 euroa
 LK Suvi Aalto, 800 euroa
 LK Kirsi Ahonen, 800 euroa
 LK Johanna Nyholm, 800 euroa
 LK Eino Palin, 800 euroa
 LK Henrik Sandelin, 800 euroa

Stipendi opiskelija-aktiivisuuden perusteella

LK Fredrik Forsström, 605 euroa
 LK Maiju Härmä, 695 euroa
 LK Eliisa Kekäläinen, 555 euroa
 LK Maarit Kärnä, 625 euroa
 LK Tia Sandström, 720 euroa

Stipendi ulkomaan opintojen perusteella

LK Yasmina Dadi, 200 euroa

LK Liisa-Lotta Karvonen, 200 euroa

LK Tia Sandström, 200 euroa

Lisäksi tenttimenestyksen perusteella stipendin sai 67 lääketieteen opiskelijaa, yhteensä 6 700 euroa.

■ Erkki Hannikaisen stipendirahasto

Rahasto jakaa apurahoja ranskan kielen jatko-opintojen harjoittamista varten Ranskassa. Erkki Hannikaisen stipendirahasto myönsi vuonna 2004 kuusi apurahaa yhteensä 28 480 euroa.

FM Johanna Arffman, 1000 euroa

FM Erja Hannula, 6100 euroa

FM Mari Lehtinen, 7000 euroa sekä 1380 euroa

Fil. yo Aija-Leena Nurminen, 1000 euroa

FM Anne Riippa, 12 000 euroa

■ Pehr Oscar Klingendahlin rahasto

Rahasto myöntää apurahoja Suomen kansalaisille, jotka lääketieteen kandidaatin tutkinnon suorittettuaan jatkavat opintojaan lääketieteellisessä tiedekunnassa tai jotka lääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen harjoittavat röntgenologista tutkimusta. Rahasto myönsi vuonna 2004 kolme apurahaa, yhteensä 8 280 euroa.

LL Elina Eskelinen, 2760 euroa

LL Ville Haapamäki, 2760 euroa

LL Pekka Räisänen, 2760 euroa

■ Kanslianeuvos Kaarlo Koskimiehen ja Irma Koskimiehen stipendirahasto

Rahasto jakaa apurahoja ansiokkaille oman maan historian tieteellistä tutkimustyötä harjoittaville tutkijoille ja jatko-opiskelijoille sekä Etelä-Pohjalaiseen Osakuntaan kuuluville

pro gradu –tutkielman tekijöille. Kanslianeuvos Kaarlo Koskimiehen ja Irma Koskimiehen stipendirahasto myönsi vuonna 2004 kaksitoista apurahaa tai stipendiä, yhteensä 75 400.

Tutkimusapurahat

Ph.D Niklas Jensen-Eriksen, 20 000 euroa

TM Minna Ahokas, 15 000 euroa

FM Teemu Keskisarja, 15 000 euroa

FM Ilkka Levä, 10 000 euroa

FM Päivi Pihlaja, 5 000 euroa

Matka-apurahat

OTL (väit.) Mia Korpiola, 500 euroa

FM Tapio Koskimies, 2 000 euroa

FL Vesa Lehtola, 2 000 euroa

VTM Petri Nummivuori, 2 000 euroa

FM Päivi Pihlaja, 900 euroa

FM Henrik Tala, 2 000 euroa

Etelä-Pohjalaisen Osakunnan pro gradu –stipendi

Valt. yo Lotta Vihriälä, 1 000 euroa

■ The Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund

Rahasto myöntää Helsingin yliopiston jatko-opiskelijoille apurahoja vuoden päätoimiseen tutkimustyöhön kansainvälisten suhteiden, Aasian ja Afrikan tutkimuksen sekä sosiaali- ja kulttuuriantropologian aloille. SYLF-apurahoja vuonna 2004 myönnettiin kolme, yhteensä 42 300 euroa.

FM Rea Hinkkanen, 14 100 euroa

OTM Samuli Seppänen, 14 100 euroa

FM Riika Virtanen, 14 100 euroa

Kolmivuotiset tutkimusmäärärahat

Helsingin yliopisto tukee omista varoistaan tieteen kehityksen kannalta merkittäviä tutkimushankkeita jakamalla kolmevuotisia hankemäärärahoja erityisesti lupaaville tutkijoille sekä tärkeille uusille tutkimuksellisille tai metodologisille avauksille. Vuonna 2004 yliopisto myönsi kolmivuotisen rahoituksen 24 hankkeelle, yhteensä 2 580 000 euroa.

■ Tutkijalehtori Sinikka Aapola

Monia polkuja aikuisuuteen – Muuttuvat kulttuuriset ikäjärjestykset Suomessa, 100 000 euroa

■ Dosentti Eeva Aronen

Muisti, uni ja mielenterveys lapsilla, 100 000 euroa

■ Professori Aike Beckmann

Evolution of the Polar ice – Ocean Systems (EPOS), 110 000 euroa

■ Dosentti Ulrika Candolin

Eutrofieringens effekter på evolutionen och livskraften hos storspiggspopulationer, 120 000 euroa

■ Dosentti Jukka Corander

Bayesian learning of generalized graphical model structures, 100 000 euroa

■ Professori Jaakko Hämeen-Anttila

Islamilainen kulttuuri antiikin perillisenä, 100 000 euroa

■ Professori Keijo Hämäläinen

Atomiklusterien laskennallinen tutkimus synkronisäteilymitauksia varten, 100 000 euroa

■ Professori Juhani Härmä

Puhuttelu yhteiskunnallisten muutosten heijastajana romaanisella kielialueella, 100 000 euroa

■ Professori Annika Kangas

Metsien kehityksen ennustaminen – menetelmiä kasvu- ja tuotantotietämyksen tehokkaaseen hyödyntämiseen suunnittelulaskelmissa, 100 000 euroa

■ Professori Samuel Kaski

Oppivia menetelmiä bioinformatiikkaan, 100 000 euroa

■ Professori Tapio Kotiaho

Miniatyrisoidut ilmanpaineionisaatiomenetelmät ympäristöanalytiikkaan, 120 000 euroa

■ Professori Marja Mutanen

Suomalaiset marjat paksusuolisyövän ehkäisyssä – mekanismien tutkiminen ApcMin hiieessä, 120 000 euroa

■ Dosentti Päivi Pahta

Socio-cultural Reality and Language Practices in Late Modern England (SOREAL), 100 000 euroa

■ Dosentti Katarina Pelin

Characterization of isoforms and identification of factors regulating alternative splicing of the giant nebulin gene, 100 000 euroa

■ Dosentti Pauli Puolakkainen

Mahalaukun ja kardian karsinoma: transformaatioprosessin ja invasiivisen kasvun mekanismit, 100 000 euroa

■ Professori Heta Pyrhönen

Narrating the Self: Defining and Delimiting Identity in the Anglo-French Novel, 100 000 euroa

■ Dosentti Keijo Rahkonen

Kulttuuripääoma, maku ja elämäntyyli: kulttuuriset distinktiot ja sosiaalinen differentiaatio 2000-luvun Suomessa, 110 000 euroa

■ Dosentti Ari Ristimäki

Syklo-oksigenaasi-2 entsyymien ja HuR-proteiinin merkitys syöpätaudeissa, 120 000 euroa

■ Professori Katri Räikkönen-Talvitie

Does weight at birth matter for psychological life-span development? Evidence in the light of data from epidemiological, clinical and experimental intervention, 120 000 euroa

■ Professori Risto Saarinen

Beyond fideism: negotiable religious identities, 100 000 euroa

■ Professori Mirja Satka

Sukupolvisuhteita säätelevien institutionaalisten käytäntöjen muutos – tutkimus sosiaalis-oikeudelliselta alalta, 100 000 euroa

■ Dosentti Pauline Stenberg

Havumetsien rakenne satelliittikuvista: tulkintamenetelmien kehittäminen ja hyödyntäminen kansainvälisissä monitorointiverkostoissa (HaRakKa), 120 000 euroa

■ Professori Olli Vapalahti

Zoonotic virus infections in the Baikal region and Republic of Karelia, 120 000 euroa

■ Professori Juha Voipio

Aivojen ionisignaloinnin biofysiikka, 120 000 euroa

Väitöskirjapalkinnot

Helsingin yliopisto myöntää väitöskirjapalkintoja erityisen ansiokkaista yliopistollisista väitöskirjoista. Vuonna 2004 yliopisto palkitsi kolme väitöskirjaa yhteensä 12 600 eurolla.

■ FT Päivi Laitinen

Genetic defect of calcium and potassium signaling in inherited ventricular arrhythmias, 4200 euroa

■ FT Ilona Oksanen

Specificity in Cyanobacterial Lichen Symbiosis and Bioactive Metabolites (Ethylene and Microcystins), 4200 euroa

■ FT Henri Schildt

The Traditional Keralan Manor. The Architecture of a South Indian catuhsala house, 4200 euroa

Helsingin yliopiston tiedesäätiön apurahat 2005

Helsingin tiedesäätiön tarkoituksena on tukea erityisesti lahjakkaita nuoria tutkijoita. Säätiön peruspääoma on kerätty yliopiston 350-juhlavuoden kunniaksi vuonna 1990, jolloin lahjoituksia saatiin yli 200 yritykseltä ja julkisyhteisöltä. Vuonna 2005 tiedesäätiö myönsi 14 700 euron suuruisen apurahan 40 nuorelle tutkijalle väitöskirjan tekemiseen sekä vakuutti heidät 400 euron arvoisella apurahan saajan vakuutuksella. Lisäksi säätiö myönsi kaksi apurahaa Itämeren tutkimukseen. Yhteensä säätiö on myöntänyt 640 000 euroa. Tiedesäätiön hallituksen puheenjohtajana toimii rehtori Ilkka Niiniluoto ja asiamiehenä lakiasiaintohtaja Nils Gesterberg.

■ FM Vilma Airikka

Lomakkeista puhuminen Kelan asioinneissa

Suomen kielen alaan liittyvässä tutkimuksessa selvitetään, miten lomakkeisiin viitataan asiointien aikana kielellisesti ja ei-kielellisesti. Tutkimuksen tavoitteena on saada uutta tietoa puhutun ja kirjoitetun kielen yhteispuolistä suullisissa asiointitilanteissa.

■ FM Jussi Alho

Evolution in the Wild – A Case Study of the Red-billed Gull *Larus Scopulinus*

Tutkimuksessa pyritään selvittämään 40 vuoden ajan kerätystä aineistosta ominaisuuksien periyymistä, niihin kohdistuvaa valintaa, mikroevoluutiota ja populaation sisäsiitaisuuden vaikutuksia. Aineisto antaa erinomaiset puitteet yhdistää perinteistä ja modernia tutkimusta ja menetelmiä.

■ Fil.yo Anni Arponen

Biodiversiteetin arvottaminen optimaalisessa suojelualuesuunnittelussa

Tutkimuksen aiheena on luonnonsuojelualueverkostojen suunnittelu ja erityisesti biodiversiteetin ja aluekandidaattien erilaisuuden arvottaminen optimaalisessa suojelualuesuunnittelussa. Tutkimuksen tavoitteena on entistä realistisempien laskennallisten menetelmien kehittäminen ja niiden soveltaminen käytäntöön Suomen Ympäristökeskuksen tarjoamilla aineistoilla.

■ FM Anna Dannenberg

Puhutun kielen syntaktiset erityispiirteet ja intonaation syntaktinen segmentointi

Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia puhutun kielen intonaation ja syntaksin keskinäistä suhdetta ja puheelle ominaisia syntaktisia piirteitä sekä tähän perustuen kehittää puhutun kielen automaattiseen segmentointiin sopivaa menetelmää.

■ VTM Kirsi Eräranta

Living to Work, Working to Live. Problematization of the "Work-Life Balance" in the Changing Finnish Welfare State

Tutkimuksessa tarkastellaan työn ja perheen yhteensovittamista suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ongelmana 1990- ja 2000-luvuilla. Tutkimuksen taustalla on keskustelu suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan käännteestä ja kriisistä.

■ FM Aasa Feragen

Topological transformation groups

Tutkimuksen tavoitteena on syventyä topologisten transformatioryhmien monimutkaiseen matemaattiseen problematiikkaan. Kysymyksessä on vahvaan suomalaiseen matematiikan perinteeseen, topologiaan, liittyvä työ.

■ Fil. Mag. Anton Granvik

La Preposición DE en Español: Estudio Sobre su Uso y Semántica

Tutkimuskohteena on espanjan kielen de-prepositio ja sen käyttötapojen muutokset. Tutkimuksessa korostuvat sekä diakroninen että synkroninen näkemys.

■ FM Jenni Hultman

Kompostin mikrobidiversiteetin tutkiminen

Tutkimus pyrkii selvittämään mikrobiyhteisön koostumusta kompostoinnin eri vaiheissa laajan mittakaavan kompostointilaitoksissa. Tutkimus tehdään DNA-pohjaisin mikrosirumenetelmin, joita ei ole aiemmin sovellettu tämäntapaiseen työhön.

■ Proviisori Samuli Hyvönen

Kontrolloituun lääkeannosteluun soveltuvien pienpartikkelien valmistus ja karakterisointi

Tutkimuksessa kehitetään polymeerisiä nanopartikkeleita lääkevalmisteiksi. Nanopartikkeleiden valmistusprosessin seuraamiseen ja valmiiden nanopartikkelien karakterisointiin käytetään monipuolisesti analyttisen kemian ja fyysisen kemian metodeja.

■ FM, VTM Markus Jokela

Geenit ja ympäristö temperamentin kehityksessä

Tutkimuksessa selvitetään geenien ja psykososiaalisten ympäristötekijöiden vuorovaikutusta ihmisen temperamentin kehityksessä, jotka luovat perustan ihmisen persoonallisuudelle.

■ FM Siina Junnila

Kliinisesti merkittävien syöpägeenien tutkiminen mahasyövässä eri mikrosirutekniikoilla

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää mahasyövän geneettisiä ja proteiinitason muutoksia intestinaalisessa ja diffuusissa mahasyöpäkudoksessa, sekä mahasyöväälle mahdollisesti altavissa premaligneissa muutoksissa.

■ YTM Matti Jutila

International Minority Politics in the Post-Cold War Europe

Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, miten eurooppalainen vähemmistöjen suojelejärjestelmä on toiminut. Tutkimus kohdentuu sekä järjestelmän alkuperään että toiminnalliseen tehokkuuteen.

■ KM Silja Järventausta

Lapsi myrskyn silmässä. Varhaisen erokokemuksen merkitys elämäntapa- ja elämäntilanteissa

Tutkimus tarkastelee, millaisia pitkäkestoisia seurauksia sodanaikaisilla evakuoinneilla on sotilasten elämäntapa- ja elämäntilanteissa. Tutkimuksessa keskitytään maamme viime sotien aikana Ruotsiin evakuoituihin ja Suomeen palanneisiin sotilapsiin.

■ FM Karoliina Kantelinen

Vienankarjalaisen joiun laulutyylin ja äänenmuodostustekniikat

Tutkimus selvittää sitä, miten joiutaan ja millaisia äänenmuodostustekniikoita joikuessa käytetään. Tarkoituksena on tuottaa improvisatorisesta musiikkikertaumasta uusia teoreettisia ja käytäntöä koskevia tuloksia.

■ Fil.yo Katja Kerkelä

Tie1-reseptorityrosiinikinaasin signaalivälitys endoteelisolissa

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää uusien tutkimustulosten merkitystä siitä, onko angiopoietiineillä löydetyillä Tie-1-reseptorien signaalivälitystä aktivoivalla vaikutuksella merkitystä imusuonissa.

■ LK Mikko Keränen

Hypoxia-Inducible Factor-1 sydänsiirteiden arterioskleroosissa

Työn tarkoituksena on selvittää koe-eläinmallien avulla geenien luentaan vaikuttavan ja hapenpuutteeseen reagoivan hypoxia-inducible factor-1:n (HIF-1) merkitystä sydänsiirteiden kroonisen hyljintäreaktion syntymiseen.

■ FM Niina Kivi

Papillomavirus, esiini ja soluväliproteiinit kohdunkaulan syövässä

Tutkimus pyrkii selvittämään ihmisen papillomaviruksen vaikutuksia solujen väliseen kiinnittymiseen ja kommunikointoon kohdunkaulan syövän synnyssä.

■ FM Eva Kuhlefelt

Kvinnlig maskulinitet som identitetspolitiskt och estetiskt projekt i 1900-talets Finland med särskild hänsyn till Hagar Olsson

Ruotsinkielisen kirjallisuuden tutkimuksen alaan kuuluva tutkimus kartoittaa naisisen maskuliniteetin merkitystä Hagar Olssonin tuotannon ja persoonan kautta.

■ FM Mervi Kuronen

Genetic Modulators of Neuronal Ceroid Lipofuscinoses in Drosophila Models

Tutkimuksen tavoitteena on kehittää CLN8-proteiinia yliexprpressoiva banaanikärpäsmalli, jonka avulla voidaan tutkia CLN8-proteiinin toimintaa ja sen osuutta NCL-patogeenisissä ja neurodegeneraatioissa. Tutkimuksessa sovellettava uusi teknologia tuo uutta mallintamistapaa tautigeenien tutkimukseen erityisesti pohjoisen epilepsian CLN8-proteiinin osalta.

■ MMM Kati Laakso

Syanobakteerien tuottamat maksamyrkylliset ja muut biologisesti aktiiviset aineet: esiintyminen ja evoluutio

Tavoitteena on geneettisin menetelmin löytää ja tunnistaa maksamyrkkyjä ja muita biologisesti aktiivisia yhdisteitä tuottavia syanobakteereita. Saadut tulokset lisäävät tietoa tekijöistä, jotka vaikuttavat erityisesti myrkyllisten sinileväkukintojen syntyyn.

■ KM Tarja-Kaarina Laamanen

Mielikuvat suunnittelijan käyttökapasiteetiksi

Tutkimuksessa selvitetään kokemuseräisten ja intuitiivisten mielikuvien syntymistä, kehittymistä ja hyödyntämistä käsityöhön, muotoiluun ja taiteelliseen työhön liittyvässä suunnittelutyössä kognitiivisen psykologian viitekehkeksessä. Tuloksia voidaan hyödyntää esim. opettajien ja suunnittelijoiden koulutuksessa.

■ FM Annette Lindroos

Target Genes and Pathways of Tumorigenesis in Hereditary Colon Cancer

Tutkimus pyrkii selvittämään, mitkä ovat paksusuolisyövän eri muodoissa keskeiset geenimuutokset ja muutokset solujen viestiteissä.

■ VTM Riikka Lämsä

Potilaan normaalius – terveydenhuollon hoitokäytäntöjen ja tekstien tuottama kuva potilaasta

Tutkimuksessa tarkastellaan potilaaseen kohdistuvia odotuksia, ihanteita ja normeja terveydenhuoltoinstituutiossa. Tarkoituksena on selvittää, millaista kuvaa terveydenhuollon hoitokäytännöt ja institutionaaliset tekstit tuottavat potilaasta.

■ FM Heikki Länsisalo

Miesyhteisön myytti Weimarin tasavallan nationalistisessa sotaelokuvassa sekä Walter Flexin ja Ernst Jüngerin tuotannossa

Poliittisen historian alalle sijoittuva työ tarkastelee Weimarin tasavallassa valmistuneita nationalistisia, ensimmäistä maailmansotaa kuvaavia sotaelokuvia suhteessa keskeisten nationalististen sotakirjailijoiden, Walter Flexin ja Ernst Jüngerin tuotantoon.

■ FM Teppo Mattsson

Maailmankaikkeuden kiihtyvän laajenemisen tutkimus

Tutkimuksessa pyritään yhdistämään varhaisessa maailmankaikkeudessa tapahtunut inflaatio ja nykyhetken kiihtyvä laajeneminen saman fysikaalisen alkuperän avulla.

■ FM Päivi Miettunen

The Saints of South Jordan – Awliya Tradition in the Modern Jordanian Society

Tutkimuksessa inventoidaan Etelä-Jordanin alueella sijaitsevat pyhät paikat ja kerätä niihin liittyvä paikallinen suullinen perimätieto. Aineistoa verrataan mm. historiallisiin ja arkeologisiin lähteisiin, ja täten muodostaa kokonaiskuva pyhien paikkojen merkityksestä alueella.

■ OTK Olli Norros

Vastuu sopimuskomppanin sopimuskomppanille

Tutkimus pyrkii hahmottamaan kaksiasianosaissuhteen ylittävän sopimusvastuun yleistä olemusta ja sopimustyypeistä riippumattomia pääsääntöjä. Aihe on liike-elämän kannalta yhä tärkeämpi mm. erilaisten alihankintasuhteiden yleistyessä.

■ FM Saara Ollila

Periytyvään paksusuolisyöpään liittyvien MSH2-geenivirheiden ilmentäminen ja toiminnallinen testaus

Tutkimuksessa selvitetään periytyvään paksusuolensyöpään liittyvien MSH2-geenien ituratamutaatioiden patogeneisuutta ja patogeenisuuden biokemiallista mekanismia. Tutkimustuloksia voidaan soveltaa perinnöllisyyskujen neuvonnassa ja diagnostisissa kehitystyössä sekä näiden syöpien hoidon suunnittelussa.

■ Laurea Vesa Piludu

Miss' on ohto synnytetty? Otavaisen olkapäillä, taivahan tähtien seassa – Karhu suomalaisten ja pohjoisten kansojen maailmankuvissa

Tutkimus käsittelee karhun asemaa suomalaisten kansanperinteessä. Karhuun liittyviä myyttejä ja rituaaleja käytetään

peileinä, jotka valottavat suomalaisten suhdetta luonnonympäristöön, metsään ja eläimistöön.

■ FM Elina Rautiainen

Muurahaishapon johdannaisten fotokemia kiinteässä tilassa

Tavoitteena on tutkia muurahaishapon johdannaisten rakenteita, spektroskopiaa ja molekyylin sisäistä dynamiikkaa valolla käynnistetyissä kemiallisissa prosesseissa. Työ suoritetaan yhdessä maailman johtavista alhaisten lämpötilan kiinteän tilan spektroskopian ja fotoionisoidun kemian työryhmistä.

■ FM Juha Salmi

Valikoivan tarkkaavaisuuden suuntaaminen ja ylläpito: Systeemien välisen vuorovaikutuksen kognitiivisen tason kuvaaminen, aivojärjestelmien spesifiointi ja niiden toiminnan dynamiikan parametrisointi

Tutkimuksessa selvitetään tarkkaavaisuuden suuntaamiseen ja ylläpitoon liittyviä aivotointoja. Keskeisenä metodologisena tavoitteena on pyrkiä aivokuvantamisessa käytettävän toiminnallisen magneettikuvantamisen ja sähköfysiologisten aivotutkimusmenetelmien hyötyjen ajallisen ja paikkatarkkuuden yhdistäminen.

■ TM Mikko Sammalkivi

Imagination – Contemporary Approaches in Modern Continental Philosophy of Religion

Tutkimus tarkastelee kriittisesti uskonnonfilosofiseen ja teologiseen nykykeskusteluun sisältyviä käsityksiä kuvittelusta ja kuvittelukyvystä. Pyrkimyksenä on analysoida kuvittelukyvyn käsitteeseen liitettyjä mielenfilosofisia oletuksia ja näkemyksiä kuvittelun asemasta kognitiivisessa ja emotionaalisessa järjestelmässä.

■ FM Oula Seitsonen

Kiviteknologia, yhteisö ja ihmisen liikkuminen Laatokan länsiosassa

Tutkimuksen tarkoituksena on kiviteknologisten ja spatiaalisten analyysien avulla selvittää ihmisten liikkumista Karjalan kannaksen tietyillä alueilla kivi- ja varhaismetallikaudella.

■ FM Timo Sipilä

Catabolic Plasmids and Monitored Natural Attenuation of Petroleum Hydrocarbon-polluted Soils

Työssä tutkitun Sphingomonas/ Sphingobium -hajotusbakteerien plasmidi tulee olemaan ensimmäinen pohjoismaissa sekvensoitu mega-hajotusplasmidi. Tutkimuksen tavoitteena on luoda menetelmä saastuneen maaperän luontaisen hajotuskyvyn seurantaan merkki-geenien avulla.

■ FM Henrik Tala

Ranska ja talvisota

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla Ranskan toimintaa Suomen talvisodan aikana painottaen erityisesti sotilasoperaatiohankkeita. Tutkimuksessa vastataan kysymykseen, miksi sodassa itsekkin ollut Ranska oli valmis uhraamaan omia joukkojaan Suomen puolustuksen hyväksi.

■ VTM Sakari Tamminen

Calculating Life: Nature and Nationhood in National Gene Resources Programmes

Tässä uuden geenitekniologian ajankohtaisiin kysymyksiin sijoittuvassa tutkimuksessa tarkastellaan geenipankkeja ja niihin liittyviä rotukysymyksiä.

■ FM Tiina Tolvanen

Eläinten helikobakteerit: taksonomia ja virulenssi

Tutkimuksen tarkoituksena on kehittää helikobakteerien luokitteluun ja tunnistamiseen uusia molekyylibiologisia menetelmiä, sekä selvittää eläinten helikobakteerien virulenssitekijöitä geenitasolla.

■ LK Heli Tuovinen

Regulatoriset T-solut autoimmuunitautien estäjänä

Työn tavoitteena on selvittää ihmisen immuunivasteen ns. säätelijäsolujen syntymistä ja kehitystä kateenkorvassa ja näiden solujen toimintaa autoimmuunitautien kuten diabetes ja nivelreuma estäjinä.

■ TM Päivi Vähäkangas

Second Century Christianity Encountering Greek Philosophy

Kyseessä on vertaileva, monitieteinen tutkimus eräiden toisen vuosisadan kristillisyyden virtausten suhteesta platonistiseen filosofiaan. Tutkimuksen kohteena on juutalaiskristillisyyden, gnostilaisuuden ja proto-ortodoksian filosofiareseptio ja filosofian kritiikki.

■ MSc Melita Zec-Vojinovic

Biological Control of Oilseed Rape (OSR) Pests with Entomopathogenic Nematodes (EPN)

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, joka edistää kestävää uudistuvien luonnonvarojen käyttöä, luonnon ja tuotantoympäristön hoitoa, sekä myötävaikuttaa orgaaniseen viljelyyn.

Itämeren tutkimukseen kohdennettu tuki:

■ FM Jenni Jäänheimo

Öljykontaminaation vaikutus Itämeren eliöyhteisöihin rantavyöhykkeessä, mukaan lukien pohjaeläimet syvillä pohjilla

■ FM Johanna Lindholm

Öljykontaminaation vaikutus Itämeren eliöyhteisöihin avovedessä

www.helsinki.fi/tiedesaatio

Toimitus

Pia Majonen

Henkilöhaastattelut

Ulla Mether, Inkeri Salonharju

Valokuvat

Veikko Somerpuro, Ida Pimenoff

Ulkoasu ja taitto

Tapio Kovero, Yliopistopaino

Paino

Yliopistopaino

Helsinki 2005